

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ

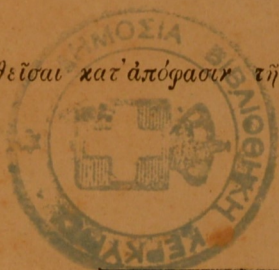
12

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΥ.

Τυπωθεῖσαι κατ'ἀπόφασιν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1864.

938.
642
ΣΥΖ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Αριθμ. εισ. *803/1950*
ΔΩΡΕΑ *Παναγιώτης Πρωγγα*
Α. Καραν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αρ. Εισ. *34044*

1950

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1864

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ.

Ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐφημερίδος « Ὁ Χρόνος (Times) τῆς 7)19 Μαρτίου 1864.

Συζήτησις ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ 6(18 Μαρτίου 1864.

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ.

Ὁ Κ. ΓΡΕΓΟΡΥΣ (Mr. Gregory) ἀναστὰς ἵνα προσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Κοινοβουλίου, κατὰ τὰ προαγγελθέντα, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς καταδράσεως τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας καὶ τῆς ἐξουδετερώσεως τῆς Ἰονικῆς χώρας, ἐδήλωσεν ὅτι ἤλπιζε νὰ τύχῃ τῆς προσοχῆς τῶν ὀλίγων μελῶν ἅπερ παρευρίσκοντο ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, καθότι τὰ πράγματα περὶ ὧν ἔμελε νὰ διαλάβῃ εἶχον διεξαχθῆ μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἀδικίας, βίας καὶ κακῆς πίστεως. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔθνος καθ' οὗ ταῦτα διεπράχθησαν ἦν ἀσθενὲς καὶ ἀπροστάτευτον, αὐτὸς ἐπεκαλεῖτο τὴν ἀρωγὴν τοῦ Κοινοβουλίου ὅπως τῷ ἀποδοθῆ ἡ ὀφειλομένη δικαιοσύνη. Ἦτο βέβαιον ὅτι τοῦθ' ὅπερ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἰπουργὸς ἀποκαλεῖ « πολέμιαν πρόληψιν » κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως δυστυχῶς ὑπῆρχε, καὶ ἡ δημοσία γνώμη δὲν ἦτο ὑπὲρ συστήματος παριστῶντος ἐν εἴδει ἰσολογισμοῦ παραχωρήσεις μὲν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς, καταπίσεις δὲ εἰς τοὺς ἀδυνάτους. Μόλις πλέον ὑπῆρχε τόπος ἐπὶ τῆς ὑψηλοῦ ὅπου τῆς Ἀγγλίας τὸ ὄνομα νὰ θεωρῆται εὐνοϊκῶς, τοῦτο δὲ ὅλως ἐχρεωστῆτο εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ὡς πρὸς τὰς ξένας χώρας. Πρὸ ὀλίγων ἤδη μηνῶν ὑπῆρχε γωνία τις ὅπου τὸ ὄνομα τῆς Ἀγγλίας ἦν σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν, ὃ δὲ τόπος οὗτος ἦν ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ Ἴονιοι Νῆσοι. Νῦν δὲ ὀλίγοι τόποι ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς γῆς ἔνθα νὰ μὴ θεωρῆται ἡ Ἀγγλία μετὰ τῆς μεγαλειτέρας δυσπιστίας καὶ δυσμενείας. Καλῶς παρετηρήθη ἐν τῇ Γαλλικῇ

Βουλῆ ὅτι ἡ Γαλλία οὐδαμῶς ἐπεμβῆκεν εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, καὶ ὅτι ἐκεῖ σήμερον καὶ ἐτιμᾶτο καὶ ἡγαπάτο· ἐνῶ ἀπεναντίας ἡ Ἀγγλία ἣτις εἶχε τῇ παρέξει ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἰδίαν ἀντίληψιν, ἐθεωρεῖτο τῶρα μετὰ ἰδιαιτέρας ἀποστροφῆς ἐν Ἑλλάδι. ✕ Ἐμέμφετο αὐτὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ παρανομία, θία καὶ κακῇ πίστει ἐν τῷ παρόντι ζητήματι· καίτοι δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἀπεποιεῖτο τὰ ἐγγραφα, ἅπερ, κατὰ τὴν γνώμην του ὄφειλον νὰ προσαρχθῶσιν, ἐφρόνει ὅτι κατεῖχεν αὐτὸς ἱκανὰ πειστήρια ἵνα τοιαύτην κατηγορίαν εἰσάξῃ. Ἡ ἀνασκαφὴ τῶν φρουρίων δὲν θὰ ἦτο πράξις πολιτικῆ, καὶ ἂν αἱ Ἴονιοι Νῆσοι ἦσαν ἀποικία ἢ ἐμέλλομεν νὰ ἀφήσωμεν· πόσω μᾶλλον ὁπότε αὐταὶ οὐδόλως ἀπετέλουν μέρος τῆς ἡμετέρας χώρας, καὶ οὐδὲν δικαίωμα εἶχομεν ἐπομένως νὰ ἐγγιζώμεν ἐκεῖνα. Ἡμεῖς ἀπηυθύναμεν πικράς παρατηρήσεις εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Πρωσσίαν ἕνεκα τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἀδικίας ὧν διετέλουν ἔνοχοι, ἐνῶ ἡμεῖς αὐτοὶ καθιστάμεθα ἔνοχοι ἐπίσης πρὸς τὸν ἀσθενέστερον Κράτος. Ἡ ἐπικρατήσασα ἰδέα ὅτι αἱ νῆσοι ἐκεῖναι ἀπετέλουν μέρος τῶν Βρετανικῶν κτήσεων ἦν πάντῃ ἀβάσιμος. Ἀφ' οὗτου ἐξ αὐτῶν ἀπεβλήθησαν οἱ Γάλλοι ἐν ἔτει 1800, τὸ δικαίωμα αὐτῶν ὡς Κράτους ἀνεξαρτήτου ὑπάρχει ἐπανειλημμένως ἀνεγνωρισμένον εἰς διαφόρους Συνθήκας. Ὅτε δὲ κατέλαβεν αὐτὰς ἡ Ἀγγλία, τῷ 1809, ἐπίσημα ἐγγραφα καὶ προκηρύξεις ἐδήλουν ὅτι ὡς *σύμμαχοι καὶ οὐχὶ ὡς κατακτηταὶ προσηρχόμεθα, ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀνεξάρτητον Κυβέρνησιν τῆς Ἑπτανησιακῆς Πολιτείας.*

Τὸ 6. ἄρθρον τῆς ἐν Βιέννῃ Συνθήκης περιεῖχε ρητὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῶν Ἰονίων ἐπὶ τῶν φρουρίων, ὅπερ ὄφειλε νὰ ἀναζήσῃ μόλις ἔπαυσεν ἡ ἀγγλικὴ Προστασία. Καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ὑπερρφάνους ἡμέρας ἡ Α. Β. Μ. συνήνεσεν ὅπως σύμβασις μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων ρυθμίσει πᾶν ὅ,τι ἀπέβλεπε τὴν διατήρησιν τῶν φρουρίων καὶ τὴν μισθοδοσίαν τῆς Βρετανικῆς Φρουρᾶς. Καὶ ὅμως τῶρα οἱ Ἱπουργοὶ τῆς Βασιλίσσης προέβαινον εἰς τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων, οὐ μόνον ἄνευ τῆς συναίνεσεως, ἀλλ' ἐναντίον τῶν διαμαρτυρήσεων τοῦ λαοῦ τῆς χώρας ἐκεῖνης.

Ἀπαντᾶν ἄλλοτε ὁ εὐγενὴς Λόρδος, ὁ προϊστάμενος τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νὰ παραχωρήσωμεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα τινὰς μόνον τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐκήρυξεν, ὅτι εἴθελεν εἰσθαι παράβασις τῆς πίστεως τῆς ὀφειλομένης ἀπέναντι τοῦ προστατευομένου Κράτους τὸ νὰ οἰκαιοποιηθῶμεν οἰοδηποτε

μέρος αὐτοῦ, καὶ προσθέσωμεν αὐτὸ εἰς τὸ Κράτος μας.» Ἄλλ' εἰς οὐδὲν μέρος τῆς χώρας ἐκείνης ἠδυνάμεθα νὰ κρατήσωμεν, ποῖον δικαίωμα ἔχομεν νὰ καταστρέψωμεν τὴν ἔθνικὴν ιδιοκτησίαν, ἡ ὁποία διήλθε διὰ τῶν χειρῶν ἡμῶν; Ἄυτὸς παρευρίσκετο ἐν τινι συζητήσει τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων, τῇ 6ῃ παρελθόντος Ἰουλίου, ὁπότε ὁ Λόρδος Μαμέσβουρς ὁμίλων περὶ τῆς παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι ἦτο ἐπιθυμητὸν ἵνα καταστραφῶσι τὰ φρούρια καὶ ἐξουδετερωθῶσιν αἱ Νῆσοι. Ἐνθυμεῖτο δὲ τὴν ἰδιάζουσαν αὐστηρότητα μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Λόρδος Ῥώσσελ ἀπάντησεν. Ὁ Λόρδος Ῥώσσελ εἶπεν, — ὅτι καὶ τοὶ ἐπίστευεν, ὅτι ὁ Λόρδος Μαμέσβουρς ἐνόει τὸ ἀντικείμενον ἐφ' οὗ οἷχε φέρεσι τὸν λόγον, ἐκ τῶν λόγων τοῦ ὅμως ἠδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι οὐδόλως αὐτὸ ἐνόησεν, ὅτι ὁ εὐγενὴς Λόρδος ἐλάλει περὶ τῆς Κερκύρας, ὡς ἂν αὐτὴ ἦτο μία τῶν ἀποικιακῶν κτήσεις τῆς Α. Μ., ἣν προῦκειτο νὰ παραχωρήσωμεν ὅτι ἀπεναντίας αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ἦταν ἐλεύθερον καὶ ἀνεξάρτητον Κράτος, ὑπὸ τὴν Βρετανικὴν προστασίαν, καὶ οὐδαμῶς κτήμα, ἀνήκον τῇ Α. Μ. προσέθηκε δὲ τότε ὁ Λόρδος Ῥώσσελ τοὺς ἐξῆς ἀξιολογημένους λόγους: « Ἐὰν ὁ λαὸς τῶν Ἰονίων Νήσων συνηνοῦτο » μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀπ' αὐτῶν ἐξηρτάτο νὰ ἀποφανθῶσιν, ἂν » τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας ὄφειλον ἢ μὴ νὰ διατηρηθῶσιν. » (Ἀκούσατε, Ἀκούσατε). Μετὰ τοῦτο ὁ ἔντιμος Ἰπουργὸς δυσκόλως ἠδυνάτο, χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς βλασφημίαν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ (γέλωτος) νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ ἀντιθετά. ἠδυνάτο ἴσως νὰ εἶπῃ, ὅτι ἐδαπανήσαμεν σημαντικώτατα ποσὰ διὰ ταῦτα τὰ φρούρια, ἀλλὰ τοῦτο ἐπραξάν καὶ οἱ Ἰόνιοι. Τῇ 19 Ματίου τοῦ 1825, ὁ Λόρδος Μέγας Ἀρμστέθς, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἰόνιον Βουλὴν παρίσταγεν αὐτῇ τὴν καταρρέουσαν κατάστασιν τῶν φρουρίων· ἐφ' ᾧ καὶ ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ 164,000 λίρας στερλίνας πρὸς ἐπισκευὴν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῶν. Ἐν ἔτει 1833 τὸ Ἰόνιον Κοινοβούλιον ἐψήφισε 15,000 λίρ. στερ. προσέτι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Τῷ δὲ 1836 ἡ τακτικὴ συνεισφορά πρὸς διατήρησιν τῶν φρουρίων καὶ πληρωμὴν τῆς φρουρᾶς ὠρίσθη εἰς 35,000 περιορισθεῖσα μετὰ ταῦτα εἰς 25,000 λίρ. στερλίνας. Ἐβρέθη ὅτι οἱ Ἰόνιοι δὲν εἶχον πληρώσει τὴν συνεισφορὰν τῶν πλὴν ἐὰν τοῦτο ἠδυνάτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὄφειλε νὰ προταθῇ εἰς τοὺς Ἰονίους πρὶν ἢ προσκληθῶσι νὰ ψηφίσωσι περὶ τῆς Ἐρώσεως. Εἰς αὐτοὺς ἀπεναν-

τίας ὁ Α. Μ. Ἀρμοστής διεδήλου, ὅποτε τοῖς ἐπροτάθη ἡ Ἐνωσις, ὅτε ἤθελον λάβει πληρεστάτην ἐξόφλησιν ἀπάντων τῶν παρ' αὐτῶν καθυστερουμένων πρὸς τὴν Α. Μ. Ἀλλὰ καὶ ἀνεκατομμύρια εἶχομεν ἡμεῖς δαπανήσαι, δι' ἐκεῖνα τὰ φρούρια, αἱ δὲ Ἴόνιοι οὐδὲ ὀσολόν, εὐρισκόμεθα ἡμεῖς ἐν τῇ θέσει τῶν ἀποχωρούντων μισθωτῶν, οἵτινες οὐδόλως ἐδικαιοῦντο νὰ καταστρέψωσιν ἢ λεηλατήσωσι τὸ κτῆμα, ὅπερ ἐμελλον νὰ ἐγκαταλείπωσι. Διαιτεῖνεται λοιπόν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶχε κατασταθῆ ἔνοχος βίας καὶ παρανομίας πρὸς αὐτὸν τὸν λαόν. Κατηγόρει δὲ περιπλέον τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ κακῇ πίστει κατὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἴονίους διαγωγὴν τῆς. Μόνον κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1863 ἔφθασεν εἰς γνῶσιν τῶν Ἰονίων ἡ Συνθήκη, δυνάμει τῆς ὁποίας τὰ φρούρια τῶν ἐμελλον νὰ κατεδαφισθῶσι καὶ ἡ χώρα αὐτῶν νὰ ἐξουδετερωθῇ· καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδὲ λόγον ποτὲ ἤκουσεν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος περὶ κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων, ἐνῶ εἶχεν ὀρίζει τὴν παραχώρησιν τῆς Ἐπτανήσου ὡς ὄρον ἀπαραίτητον (sine qua non) τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στέμματος. Ἐν δὲ τῇ ἐν Λονδίῳ συνεντεύξει πᾶσαι αἱ συμβαλλόμεναι Δυνάμεις εἶχον τοὺς πληρεξουσίους τῶν, παρεκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων. Ἀληθῶς ἡ Ἑλλὰς προσεκληθῆ ἵνα ἀποστείλῃ τὸν ἑαυτῆς πληρεξούσιον, ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ἀφίκετο, ἡ ὑπόθεσις εἶχεν ἐντελῶς ἐκπεραιωθῆ καὶ ἡ πρώτη Συνθήκη ὑπογραφῆ, ἀρίνουσα τὰς τέσσαρας Δυνάμεις νὰ συντάξωσιν ἔπειτα χωριστὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος Σύμβασιν, καὶ ἐπιβάλλουσα οὕτω εἰς αὐτὴν τὴν ταπεινωσιν τοῦ νὰ παραδεχθῆ Συνθήκην ὑπὸ τοσοῦτον ἀπαισίους ὄρους. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν προτενέχθη πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, ἄνευ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Ἀπέκρυψεν ὑπόουλως ἀπὸ μὲν τῶν Ἰονίων τοὺς περιορισμοὺς οἵτινες ἐμελλον νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὴν ἔνωσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ νεαροῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος τοὺς ὄρους, ἢ ἐκτελέσεις τῶν ὁποίων ὀδυνερὰ αἰσθήματα διήγειρε κατὰ τῆς Α. Μ. μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ λόρδου Ρῶσσελ πρὸς τὸν Α. Βλῶμφηλδ διακοίνωσις, τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου, οὔτε λέξιν περιείχε περὶ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν Νήσων, ἢ τῆς κατεδαφίσεως τῶν φρουρίων· οὐδὲ τὸ παραμικρὸν περιείχετο ἐν τῇ Συνθήκῃ τοῦ Αὐγούστου, ἐπὶ τῇ πίστει τῆς ὁποίας ὁ νεαρὸς τῆς Δανίας Πρίγκηψ ἐπέλαθῃ νὰ ἀποδεχθῆ τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν Συνθήκην ἐκείνην ὁ νεαρὸς Πρίγκηψ ἀπέδεδεξατο τὸν θρόνον ἐφ' ὄρω ῥητῆ ὅτι αἱ Ἴόνιοι νῆσοι ἐμελλον νὰ

ἐνωθῶσιν ἐμπράκτως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου Ἄλλ' ἄρα γέ ἢ περὶ τῆς ὁ λόγος ἐξουδετέρωσις ἐμελλε νὰ ᾔηαι ὁ τρόπος ὅπως καταστῆ ἔμπρακτος ἢ μετὰ τῆς Ἑλλάδος συνένωσις ; Ἀλλὰ τῇ 3 Ὀκτωβρίου μόλις ἓνα μῆνα πρὶν γνωσθῆ ἡ Συνθήκη τοῦ Νοεμβρίου, ὅπότε ὁ Λόρδος Μέγας Ἀρμαστὴς προσεκάλεσε τὴν Ἰόνιον Βουλὴν ἵνα ψηφίσῃ εἰὰν παρεδέχετο τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος προσάρτησιν, ἡ Α. Ε. εἶπεν αὐτῇ, ὅτι ἤδη ἐτίθετο ἐν πληρεστάτῃ γνώσει ἀπάντων τῶν ὄρων τῆς προτεινομένης ἐνώσεως· καὶ ἵνα δείξῃ ὅτι δὲν εἶχον ὑστέρας σκέψεις διετύπωσέ τινας ὄρους, ἐν οἷς ἐζητεῖτο νὰ ψηφισθῶσι 10, 000 λιστρ. στερλίαι διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, νὰ ἀναγνωρισθῶσι δὲ ἅπασαι αἱ προηγουμένως ἀναδεδεγμένα ὑποχρέωσις καὶ νὰ προστατευθῶσι τὰ Ἀγγλικά Κοιμητήρια. **Χ**Τελευταία πράξις τοῦ ἀδόξου ἐκείνου δράματος ὑπῆρξεν ἡ Συνθήκη τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου. Οὐδεὶς θαυμασμὸς ἂν αὐτῇ κατέπληξε καὶ ὀδυνηροτάτην προὔξενησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν νεαρὸν Βασιλέα ὅτε ἤκουσε πρῶτον περὶ αὐτῆς. *Ἡδύρατο ὁ ἀγορευτὸν νὰ ἀναγέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1863 ἐπιστολὴν τοῦ παρὰ τῷ Βασιλεῖ Γεωργίῳ εἰδικοῦ Συμβούλου Κόμητος Σπόνγκε ἀπευθυρομένην εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἰονίων Βουλῆς. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ Κόμης Σπόνγκε ἐδήλου ὅτι ἡ Α. Μ. εἶχε μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἀκούσῃ περὶ τῆς περαιορέσεως τῶν φουριῶν, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε προβῆ εἰς κατάλληλα μέτρα ἵνα ἐπιτυχῇ τὴν τροποποίησιν τῶν ἀποφάσεωρ ἃς εἶχον παραδεχθῆ αἱ πέριτε Δυνάμεις ἐν Λονδίῳ τῇ 14 Νοεμβρίου.* Φυσικῶ δὲ τῷ λόγῳ μετὰ θλίψεως ἤκουσεν ὁ Βασιλεὺς τοὺς νέους ὄρους. Ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν εἶχε τὸν πείσει νὰ ἀποδεχθῆ ἓνα θρόνον ὃν εἶχε καταντήσει γελοῖον περιφέρουσα αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, τῶρα δὲ καθίστασεν αὐτὸν ἀντιδημοτικὸν εἰς τοὺς Ἴονιους καὶ ἀπεχθῆ εἰς τοὺς ἰδίους τοῦ ὑπηκόους, ἐνεκα τῆς ἀποδοχῆς ὄρων τοὺς ὁποίους ἐθεώρουσαν προσβλητικούς εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Στέμματος. Ποῖον δὲ ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα ; Ἡδὴ αἱ λέξεις *προδότης* καὶ *προδοσία* ἤρχισαν νὰ ἀποδιδῶνται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν διαγωγὴν τοῦ Βασιλέως. Φυλλάδια ἐδημοσιεύθησαν συσταίνοντα αὐτῷ νὰ μὴ ὑπομείνῃ τὴν ἄτιμον καὶ ἄπιστον ταύτην ἐπιβολήν, ἀλλὰ νὰ παραιτηθῆ τοῦ θρόνου καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Δανίαν. Καὶ ἂν ἄλλη τις ἐπανάστασις ἐξερρήγγυετο ἐν Ἑλλάδι καὶ συνέβαινε καταστροφὴ τις τοῦτο δὲν ἤθελεν εἶσθαι εἰμὴ ἡ συνέπεια τῆς ἀχαρκτηρί-

στου διαγωγής μας Μετέβαιναν ήδη ο ρήτωρ ίνα βραχέως δια-
 λάβη περί των άρθρων της Συνθήκης. Κατά τὸ 2ον. αὐτῆς ἄρ-
 θρον ὡς ἐνόμιζε, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς Αὐστρίας καὶ τινων ἄγ-
 γλων τουρκοφίλων, αἱ Ἴόνιοι νῆσοι ὄφειλον νὰ ἐξουδετερωθῶσι,
 πλὴν τῶρα ἐμάνθανεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο περιορίζετο εἰς τὴν
 Κέρκυραν καὶ τοὺς Παξούς. Ποία ὠφέλεια ἤθελε προέλθει ἐν
 γένει εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἰδίως εἰς τὴν Τουρκίαν ἐξ αὐτῆς
 τῆς οὐδετερότητος; Ἐλέγετο ὅτι ἡ Κέρκυρα ἐξουδετεροῦτο οὕσα
 πλησιεστάτη εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἡπειρον, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ
 περιπτώσει διατὶ τὸ αὐτὸ δὲν ἐγίνετο διὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς
 Φθιώτιδος καὶ τῆς Ἀκαρνανίας; Δὲν ἐγίνωσκεν ποῖα κυρίως ἦτο
 ἡ ἀκριβὴς σημασία τοῦ ἄρου ἐξουδετέρωσις; ἀλλ' ἦτο πρόδηλον
 ὅτι ἐξ αὐτοῦ δὲν προήρχετο ὡς ἀναγκαία συνέπεια ἡ κατεδάφι-
 σις τῶν φρουρίων ἐπειδὴ καὶ τοι τὸ Βέλγιον ἐξουδετερώθη ἐν
 ἔτει 1831 τὸ φρούριον Ἀντβέρπ δὲν κατεστράφη, τὸ δὲ Βέλ-
 γιον εἶχεν ἐπὶ τοῦ παρόντος μέγαν στρατὸν, ἡδύνατο δὲ θέλον
 νὰ ἔχη καὶ στόλον. Ἐάν ἡ ὅλη χώρα τοῦ Βασιλείου ἐξουδετε-
 ροῦτο, τοῦτο ἡδύνατο νὰ τὸ ἐνοήσῃ ὁ ἀγορεύων, ἀλλὰ δὲν ἡδύ-
 νατο νὰ ἐνοήσῃ τὴν ἐξουδετέρωσιν ἐνὸς μέλους, ἀφιεμένου τοῦ
 λοιποῦ εἰς ὅλως διάφορον θέσιν. Ὡστε κύριος σκοπὸς ἦτο νὰ
 προληθῇ ἡ παγίωσις τοῦ νέου Κράτους, καὶ νὰ δοθῇ ἀφορμὴ
 εἰς τὴν ἐπέμβασιν τῶν Προστατῶν Δυνάμεων. Πόσον δὲ φα-
 νερόν ἦτο τοῦτο τὸ ἀπέδειξεν ἡ πρότασις τῆς Ῥωσσίας ὡς
 πρὸς τὸ 4ον ἄρθρον, ὅτι αἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ἴόνιοι ἐμε-
 λ-
 λον νὰ ἔχωσι χωριστὴν σημαίαν. Τὸ 5 ἄρθρον τὸ περὶ τῆς
 ἀνεξίθρησκείας διαλαμβάνον ἦν ὑβριστικώτατον εἰς τὴν κυριαρ-
 χίαν τοῦ Βασιλέως καὶ παντελῶς περιττόν, ἐπειδὴ εἶναι πασί-
 γνωστον ὅτι οὐδαμοῦ τῆς γῆς ὑπάρχει μεγαλητέρα ἀνοχὴ περὶ
 τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας ἢ ἐν Ἑλλάδι. Τὸ 3 ἄρθρον ἐπρονόει
 περὶ τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων, καὶ τοῦτο ἀποδίδετο εἰς
 τοὺς φόβους καὶ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν Αὐστριακῶν, μήπως τὰ
 φρούρια ταῦτα αἰφνης καταληφθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, καὶ χρι-
 σιμεύσωσιν ὡς βάσις τῶν ἐν τῇ Ἀδριατικῇ ἐχθροπραξιῶν. Ἀλλ'
 οὐδέποτε ὑπῆρξε στοχασμὸς ἀλογώτερος. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡμεῖς ἐγει-
 ρομεν προμαχῶνας ἵνα ἀποσοθήσωμεν ἐν πραξικότημα, ἐν δὲ
 ταῖς Ἰονίαις νήσοις, ἵνα ἀποφύγωμεν αὐτὸ καταστρέφομεν τὰ
 φρούρια. Ἀλλ' ἵνα τεθῇ ἡ κορωνίς εἰς τὸ ἄτοπον καὶ παράλο-
 γον τῆς Συνθήκης, ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἅμα ὁ στρατὸς
 ἡμῶν ἀπέβη ἐκείθεν, οἱ Ἴόνιοι δύνανται, ἐάν εἶχον τὰ ἀναγ-
 καῖα χρήματα, νὰ ἀνεγείρωσι πάντα τὰ κατεδαφισθέντα φρου-

ρια. Προθύμως παραδέχεται ὁ ἀγορεύων, καθ' ὑπόθεσιν, ὅτι ἂν ταῦτα δὲν κατεστρέφοντο, ἡ Αὐστρία δὲν ἤθελε συναινέσει εἰς τὴν ἄρσιν τῆς προστασίας. Ἀλλ' ἂν οὕτω εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἄς ἀνεδέχεται αὐτὴ ὅλην τὴν ἀπέχθειαν τῆς πράξεως ἥτις ἐστιγματίσθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας τοῦ κόσμου, διὰ τρόπον δεινότερου παρ' ὅ,τι ὁ ἀγορεύων ἔπραξεν, ἢ ἂν πλείοτεροι παρίσταντο ἐν τῇ Βουλῇ, ἤθελον εὐχαρίστως ἐπερωτήσῃ ἂν ὁ δυνάστης τῆς Ἑνετίας καὶ ὁ ἐπιδρομεὺς τῆς Δανικῆς χώρας ἦτο τόσῳ ἀγαπητὸς εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥστε ἡμεῖς νὰ ἀναλάβωμεν ὅλον αὐτὸ τὸ μῖσος πρὸς χάριν του. Ἀλλὰ κατὰ τὰς κρισιμωτάτας αὐτὰς περιστάσεις τὸ ὄνομα τῆς Ἀγγλίας ὄφειλε νὰ ὑπάρχῃ ἀνυψωμένον παρὰ τοῖς χριστιανικοῖς λαοῖς τῆς ἀνατολῆς. Ἐν δὲ τῇ ταραχῇ καὶ τῇ ἀνητυχίᾳ αὐτῶν ἦτο ἐπιθυμητὸν τὰ μέγιστα νὰ ἠδυνάμεθα νὰ τοῖς ἐμπνεύσωμεν εἰρήνην καὶ μετριοπάθειαν. Πρὸ μικροῦ ἤδη εἶχομεν τὴν δύναμιν ταύτην. Ὅποτε κατὰ τὴν 10.ην τοῦ Δεκεμβρίου τὰ Ἀκροκεραυνία ἦσαν κατάφωτα ἀπαντῶντα εἰς τὰς φωταψίας τῆς ἀπέναντι νήσου Κερκύρας αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὡς αἱ φλόγες τῶν ἐλπίδων τῶν καταδυναστευμένων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀδελφῶν των, οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐπίστευον εἰς τὴν γενναιότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἤθελον εἰσακούσει τὰς συμβουλὰς τῆς. Ἀλλ' ἤδη τὰ αἰσθήματα αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς ἀνετράπησαν καὶ ἀπώλεσαμεν πᾶσαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ τῶν Ἑλλήνων· τοῦτο δὲ εἶναι μέγα δυστύχημα διὰ τὴν μέλλουσαν τακτοποίησιν ἐκείνου τοῦ τόπου. Καὶ ὅμως πόσον εὐκόλως ἠδύνατο τοῦτο νὰ προληφθῇ, ἐὰν ἀποφασίζομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν ἀρχικὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἔνωσις ὄφειλε νὰ ᾖ ἀπλή καὶ καθαρὰ, καὶ ἀπεφύγομεν νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ μυσερὸν ἔργον τῆς Αὐστρίας. Τοῦτο ἤθελον ἡμᾶς ἀπαλλάξῃ πάσης τῆς ἀπεχθείας ἥτις κατὰ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ἐπερρίφθη. Ἐπειδὴ ὁ ἀγορεύων ἐσχάτως περιήλθε τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἠπειρον, ὄφειλε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οὐδεμίαν τῶν πολλῶν ἀποτυχιῶν, ὅσαι τελευταῖον μᾶς συνέβησαν, εἶχε προξενήσει τοσοῦτον δυσάρεστον ἐντύπωσιν ἐντε τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῇ Γαλλίᾳ ὅσον ἡ περι ἧς ὁ λόγος. Ὁ ἄγγλος περιερχόμενος ἠναγκάζετο νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὰς γελοιογραφίας ἄς ἀπαντᾷ κατὰ ἔθῆμα ἐν αἷς ἡ πατρὶς ἡμῶν ὀνειδίζεται ὡς ταπεινοῦσα ἑαυτὴν ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν, καὶ ἰκανοποιουμένη μόνον διὰ βιαίων καὶ ἐπιδεικτικῶν μέτρων κατὰ τῶν ἀσθενῶν Ἰονίων καὶ Βραζιλιανῶν, ἀποδεχομένη δὲ τὴν

τιμωρίαν τοῦ Πρίγκηπος Γορτζακώφ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ (τῆς Ἀμερικῆς) Σεβάρδου. Ἐγίνωσκεν ὁ ἀγορεύων ὅτι ἡ ἐπιθυμία ἡμῶν ἦτο νὰ εἴμεθα τίμιοι καὶ φιλόφρονες καθ' ὅλας τὰς σχέσεις μας, καὶ νὰ πράττωμεν ὡς εὐγενεῖς ἄνδρες. Ἀλλὰ τὸ φρόνημα τὸ ἐξω ἐπικρατοῦν, ἀφ' οὔτου ὁ Λόρδος Ρώσσελ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ὑπῆρχεν ὅτι ὅλος διάφορος ἦν ἡ διαγωγή μας. (Ἀκούσατε ἀκούσατε). Παρεκάλει ἐπομένως τὸν ἐντιμον φίλον του ἵνα καταθέσῃ τὰ ἐγγράφα μέχρι τῆς 14 Νοεμβρίου 1863, ἅπερ εἶχεν οὗτος ἀποποιηθῆ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διαπραγματεύσεις ἦσαν ἐκκρεμεῖς, ἀλλὰ τώρα ἐπεζῆται αὐτὰ μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς Συνθήκης ἣτις εἶχεν ὑπογραφῆ. Ἀφ' οὗ ἡμεῖς ἐκουσίως προσεφέρθημεν ὄργανα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς Συνθήκης ἐκείνης, ἀναδεχόμεθα ἐφ' ἡμῖν τὸ στίγμα τῆς παρανόμου βίας καὶ τῆς ἀπίστου διπλωματίας· ὥστε ἔχομεν ἀνάγκην νὰ γνωρίσωμεν ὅποια ποτὲ δύναμις ἐπὶ τῆς γῆς ἴσχυσε τοσοῦτον ἐπὶ τοῦ Λόρδου Ρώσσελ ὥστε νὰ κηλιδώσῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς πατρίδος του. Ὁ ἀγορεύων λοιπὸν συνεπέρανε προτείνων τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων τὴν κατεδάφισιν τῶν τῆς Κερκύρας φρουρίων καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς Ἰονικῆς χώρας.

Ὁ λοχαγὸς Γέρβις (Capt. Jervis) ὑπεστήριξε τὴν πρότασιν.
Κ. ΣΜΟΛΛΕΤ. Δὲν ἦτον ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐφρόνουσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ λυπηθῶμεν διὰ τὴν παραίτησιν τῆς προστασίας. Εἶχεν αὐτὴ διαρκέσει διὰ 50 περίπου ἔτη καὶ εἶχεν ἐνεργηθῆ μετὰ τασαύτης ἀνικανότητος, ὥστε μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μας δὲν ἔμενον 50 φίλοι τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἑπτανήσῳ. Κατὰ πρώτην ὄψιν ἡ προστασία δὲν ἤθελε φανῆ ἔργον δυσχερὲς εἰς δύναμιν τοιαύτην οἷα ἡ Μ. Βρεταννία. Ἀλλ' ἡ ἀναχώρησις ἡμῶν ἦν δικαιολογημένη ὑπὸ διπλῆν ἔποψιν. Ἐν πρώτοις ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν ἀπέβη μισητὴ εἰς τὸν λαόν, κατ' ἐξοχὴν δὲ ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Στάρξ. Κατὰ δεύτερον λόγον εἶχομεν δίκαιον νὰ ἀποχωρήσωμεν, ἐπειδὴ ἡ προστασία ἡμῶν ὑπῆρξε πάντοτε πηγὴ μεγάλων δαπανῶν διὰ τοῦτον τὸν τόπον. Καὶ τὸ γεγονός τοῦτο, καίτοι ἀληθινόν, ὀλίγην μᾶς περιεποίει τιμῆν. Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων ὥριζεν ὅτι αἱ νῆσοι ὠφείλον νὰ ἀπαντῶσι τὰ ἐξόδα τῆς διαχειρήσεώς των, καὶ τοῦτο αἱ Νῆσοι ἔπραξαν. Ἡ Συνθήκη αὐτὴ προεινόει περιπλέον περὶ τῆς διατηρήσεως φρουρᾶς ἐκ 3,000 ἀνδρῶν. Ἐν ἔτει 1824 αἱ πρόσοδοι τῶν νήσων ἀνέβαινον εἰς 140,000 λίρ. στερλίνας, ποσὸν ὅπερ ἐξήρκει δι' ὅλας τὰς δαπάνας τῆς διοικήσεως καὶ τῆς φρουρᾶς, ἐὰν ἐπράττομεν φρονίμως. Ἄν δὲ ἐπεβαρύνθη τὸ ταμεῖόν μας

τοῦτο προήλθεν ἐκ τῆς ἰδιοτροπίας μας. Αἱ νῆσοι περιελάμβανον πληθυσμὸν μόλις ὑπερβαίνοντα ἐκεῖνον μιᾶς ἐνορίας τοῦ Λονδίνου, καὶ ὅμως εἶχον Γερουσίαν, Βουλὴν, καὶ ὅλα τὰ παρακολούθηματά τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν Κυβερνήσεων. Ἰπέρογκά ποσὰ ἐδαπανήθησαν εἰς παλάτια, πλείονα δὲ εἰς φρούρια ἀνωφελῆ. Εἰς Λόρδος μέγας Ἀρμοστής διετηρεῖτο μετὰ μισθοῦ ἴσου πρὸς τὸν τοῦ Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας, καὶ ἡ θίσις δὲν ἐδίδετο εἰς ἀνδράς δεδοκιμασμένους εἰς τὴν ἀποικιακὴν κυβέρνησιν, ἀλλ' εἰς ἀβελτέρους πολιτικούς. Δὲν ἐννοοῦσε τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν (τὸν Κ. Γλάδστονα) ὅστις εἶχε χρηματίσει Ἀρμοστής καὶ ἀνεπιτήδειος ἐπὶ βραχὺν τινα χρόνον. Πρὸ 30 ἐτῶν ὁ Σίρ Κάρολος Νάπιερ εἶχεν ὑποδείξει πῶς ὄφειλον ἐκεῖναι αἱ νῆσοι νὰ κυβερνῶνται. Αὐτὸς εὔστανει τὸν διορισμὸν ἐνὸς Κυβερνήτου ἐπὶ μισθοδοσίᾳ 2,000 ἢ 3,000 λιρῶν στερλινῶν, ἐδρεύοντος ἐν Κεφαλληνίᾳ μετὰ μικροῦ τινος σωματείου ἐκ 10 ἢ 12 ἀντιπροσώπων τυ, τάπου. Ἐὰν ἡ ἡμιβασιλικὴ αὐλὴ τῆς Κερκύρας, καὶ ἡ Γερουσία παρελείπετο, ἡ δὲ σπατάλη διὰ τὰ φρούρια ἔπαυεν, ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐκεῖ Κυβέρνησιν ἀξίαν σεβασμοῦ καὶ ἐμπνεύσαν σεβασμῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ τοιαύτην διάρθρωσιν δὲν ἠδύνατο νὰ περιμένῃ τις μετὰ 50 ἐτῶν ἀφροσύνην, ἐχαίρετο, ὅτι ἀππλάτῳμεθα τῆς εὐθύνης, καὶ μόνον ἐθαύμαζεν, ὅτι ἡ Προστασία ἐπὶ τοσοῦτον διήρκεσεν. Εἰς τὰ τελευταῖα 15 ἢ 20 ἔτη οἱ Νησιῶται ἐπεζήτουν τὴν ἔνωσιν των μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπειδὴ εἶχον, ὡς ὁ Βασιλεὺς Ὄθων, τὴν ἰδεᾶν μεγάλου τινὸς βασιλείου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἀπόστολοι ἐπέμποντο εἰς τὰς Νήσους ἵνα ὑποβάλλωσι τὴν δυσχρέσκεϊαν, καὶ ἐπετύγχανον· ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἦν ἀτυχὴς εἰς τὰς προσπάθειάς του πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ βασιλείου του, ἐπειδὴ ἔκαμε τὴν ἀνοσιάν νὰ κινήσῃ τὴν ἀντιπάθειαν τοῦ εὐγενοῦς ὑποκόμητος, τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ Κοινοβούλιον ἐνθυμείται τίνι τρόπῳ οὗτος μετεχειρίσθη τὸν πρῶν Βασελέα Ὄθωνα, καὶ ὅτι Βρεταννικὸς στόλος ἀπεστάλη εἰς Πειραιᾶ οὐχὶ ἵνα προστατεύσῃ τοὺς Ἀγγλοὺς πολίτας, ἀλλ' ἵνα ἐπιβάλλῃ τὰς ἀδίκους ἀξιώσεις ἐνὸς Ἑβραίου Μελιταίου, ὅστις ἐκαλεῖτο Πατσόφικος. Τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀγορεύσαντος ὑπῆρξε μία τῶν τερατωδεστέρων ἀποπλανήσεων. (Γέλως, Ἀκούσατε). Καὶ διεθνὲς ζήτημα παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν βίαν κατὰ τοῦ αὐτοῦ Βασιλέως, ἐπειδὴ εἶχομεν ἀξιώσεις ἐπὶ νησιδίου τινὸς καλουμένου Σαπιέντζα εἰς τὰς ἀρκτάς τῆς

Ἑλλάδος παρακειμένου. Τὸ νησίδιον αὐτὸ μόλις εἶχε τὴν ἔκτασιν τῆς πλατείας τοῦ Παλατίου, καὶ ἦν ἐντελὲς ἀκατοίκητον (γέλως). Ἡ Βουλὴ θέλει περιπλέον ἐνθυμηθῆ τὸ μῖσος, τὸ ὁποῖον ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ ὁ Βασιλεὺς Ὄθων κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πολεμον, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ Κράτος του δαπάνῃ τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' οἱ ὀξυδερκέστατοι Ἕλληνες, ὅταν εἶδον, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἦτο πρόσκομμα εἰς τὴν ποθητὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν των, τῷ ἐγνωστοποίησαν ὅτι δὲν ἐθεώρουν πλέον κατάλληλον (ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν φράσιν τοῦ εὐγενοῦς λόρδου ἐπὶ τῶν ἔξωτερικῶν) ἵνα ἐπὶ αὐτῶν βασιλεύῃ. Μόλις αὐτὸς ἀνεχώρησεν, ὁ εὐγενὴς κόμης διεκοίνωσε τῷ Κ. Ἐλλιστ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἀγγλία ἦτο προθυμωτάτη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν προστασίαν τῶν Ἰονίων Νήσων ὑπὲρ τῆν Ἑλλάδος ὑπὸ τοὺς ὅρους: 1. Ἡ κυβερνήσις τῆς νὰ ἦναι μοναρχικὴ. 2. Ὁ νέος Βασιλεὺς νὰ ἦναι συνταγματικὸς. 3. ὁ δὲ ὅρος οὗτος ἦν δυσχερέστατος, νὰ ἦναι αὐτὸς πρόσωπον ἀνώτερον οἰασθήποτε ἀντιρρήσεως. Καὶ τελευταίον νὰ μὴ ἐπιζητήσῃ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ, μηδὲ θωπεύσῃ ἐπίβουλα σχέδια κατὰ τῆς γείτονος αὐτοῦ, τῆς Τουρκίας. Οἱ Ἕλληνες λίαν εὐχαρίστως ἀπεδέχθησαν τὰς προτάσεις. Ἡ ἐπανάστασις αὐτῶν ὑπῆρξεν ἐπιτυχεστάτη· καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ προσφορὰ περὶ ἧς εἶπομεν, παρηκολούθησεν ἀμέσως τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὄθωνος, ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ ἐπανάστασις προὐκαλέσθη διὰ τῆς ἀγγλικῆς σκευωρίας. Ὁ χρεῦων θρόνος κατὰ πρῶτον προσεφέρθη εἰς ἕνα γόνον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας, ὅστις ἦν νέος δόκιμος ἐπὶ πολεμικοῦ τινοῦ πλοίου τῆς Α. Μ. Ἀλλ' ἡ προσφορὰ εὐγενῶς ἀπερρίφθη, καὶ τότε διαπραγματεύσεις, τῇ συνδρομῇ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἐγένοντο πρὸς τοὺς ἄρρενας βλαστοὺς πάσης σχεδὸν αὐλῆς τῆς Γερμανίας· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν πειναλέων τούτων πριγκίπων (γέλως) ἤθελεν ἄνευ ὄρων νὰ ἀποδεχθῆ τὸν θρόνον. Ἐν τέλει δὲ ὅλων τῶν ἀποτυχιῶν μας, ὁ νῦν Βασιλεὺς τῆς Δανίας ἀπεδέξατο τὸ στέμμα διὰ τὸν δευτερότοκον υἱὸν αὐτοῦ Γουλιέλμον Χριστιανὸν, ἀλλ' ὑπὸ τινος ὄρους, ὧν ὁ πρῶτος ἦτο ἡ παραχώρησις τῶν Ἰονίων Νήσων νὰ γίνῃ ἅμα τῇ ἀναρῆσει τοῦ νέου Βασιλέως· δεύτερος δὲ, ὅτι ἐπιχορηγήσῃ 12,000 λιρῶν στερελινῶν νὰ ὀρισθῆ τῷ νέῳ Ἡγεμόνι (γέλως).

Ἐχρεώσθησαν ὀλίγοι μῆνες ἵνα ληφθῆ ἡ συγκατάθεσις τῶν Προστατῶν Δυνάμεων εἰς τοὺς ὅρους τούτους· ἀλλὰ τέλος αὐταὶ συνήνεσαν, καὶ ὁ Ἡγεμὼν ὅστις μετωνομάσθη Γεώργιος, μετέβη

εις Ἀθήνας, ἔνθα παρουσιάσθη εἰς τὸν λαὸν τὸν ἐκλέξαντα αὐτὸν, καὶ τὸν ἠγαθήσθη, λέγων ὅτι τὰ μέλη τούτου τοῦ Κοινοβουλίου οὐδέποτε λέγουσιν εἰς τοὺς ἐκλογεῖς των, τούτέστιν ὅτι ἦλθε μεταξύ των χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἰκανότητα καὶ χωρὶς πείραν (γέλωσ). Ἐπερώτα μετὰ ταῦτα ὁ ἀγορεύων ἐὰν οἱ ὄροι εἰς οὓς ὁ Κόμης Ῥώσσελ ἀπέβλεπεν, ὅτι προέτεινε τὴν παραχώρησιν τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐξεπληρώθησαν κατὰ τινα τρόπον. Ἐφανταζόμεθα, εἶπεν, ὅτι ἐκυβερνώμεν τὰς Νήσους ἐκεῖνας συνταγματικῶς, ἂν καὶ τὸ σύστημα τῆς διοικήσεώς μας ὑπῆρξε δεσποτικώτατον. Ἀλλὰ μακρὰν τοῦ νὰ φρονῇ ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἦν πρόσωπον ἀνώτερον πάσης ἀντιρρήσεως, ὡμολογεῖ ὅτι δὲν ἐγίνωσκε τί ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐπίστευε δὲ ὅτι οἰοσθήποτε διὰ λαχνοῦ ἐκλεγόμενος ἐκ τῆς ἀπέναντι πτέρυγος τῆς Βουλῆς, οἰοσθήποτε φιλέλληνα, καὶ ὁ βουλευτὴς π. χ. τοῦ Γάλγουϊῦ (Galway) ἐὰν προσεκαλεῖτο ἤθελε καθέξει τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος ἀρμοδιώτερα, καὶ ἐπιτηρήσει ἀποτελεσματικώτερα ἢ ὁ νῦν Βασιλεὺς τὸν ἀναρχικώτερον καὶ πανουργότερον λαὸν τῆς Εὐρώπης (γέλωσ). Ὅπως δὲ ἦτο βεβαίωτατον ὅτι ἐὰν ἡμεῖς περιεμένομεν ὅτι ὁ νέος Ἡγεμὼν ἤθελεν ἠσυχῶς διαμεῖναι εἰς Ἀθήνας, ἀπολαμβάνων 12,000 λ. σ. κατ' ἔτος, δίδων γεύματα καὶ παχυνόμενος ἐν ἀνέσει, χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ ποσῶς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κράτους του, εἴτε θωπεύσει ἐπίβουλα σχέδια κατὰ τῆς γειτονικῆς χώρας, ἠθέλομεν ἐπὶ τέλους ἀπατηθῆ. Ἐὰν οὕτω ἐπραττεν, ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ ἤθελε καταστῆ περιφρονητὴ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ὑψηλῶν του ἢ συνθήκη ἣτις ἔθεσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος, μὲ τόσα διπλωματικὰ ἐμβαλλώματα, μόλις ἤθελε διαρκέσει ὄσον καὶ ἡ θέασα τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Δανικοῦ θρόνου, ἣτις ἤδη παρεβιάζετο ὑπὸ δύο τῶν συναλλαξαμένων μερῶν, καὶ δὲν ἐνομιζέτο ἀξία ὑποστηρίξεως ὑπὸ τῶν ἄλλων. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ὡς πρὸς τὰ φρούρια, ὤφειλεν ὁ ἀγορεύων νὰ εἴπῃ ὅτι εὐχαρίστως ἐβλεπεν ὅτι ἐμελλον νὰ καταστραφῶσιν. Εἶχεν ἀκούσει ὅτι ὑπέρογκα χρηματικὰ ποσὰ ἐν τούτοις ἐδαπανήθησαν. Ἄλλ' ὁ Σίρ Θ. Μαίτλανδ, ὅστις διετέλεσεν ἐκ τῶν ὀλίγων Δ. Μ. Ἀρμοστῶν οἵτινες ἐγίνωσκον τὸ ἔργον των, οὐδὲ σελλήνιον ποτὲ εἰς ταῦτα ἐξώδευσεν. Αὐτὸς ἀπεκαλεῖτο ὁ Βασιλεὺς Θεωμᾶς, ἦτο δὲ διαχειριστὴς ἀξιόλογος. Ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν του, ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1824, ὁπότε καὶ ἀπεβίωσεν, αἱ δαπάναι τῶν Νήσων κατὰ μέσον ὄρον συνεποσοῦντο εἰς 87,000 λίρας στερλ. κατ' ἔτος, μὴ περιεχομένων τῶν ἐξόδων 3000 ἀνδρῶν

σχεδὸν ἔφερον εἰμὴ Ἰταλικὸν ὄνομα, ἢ κατήγετο ἐκ τινος ἀποικίας ἰταλικῆς. Τὸ πλεῖστον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κερκυρας προήρχετο ἄλλως τε ἐξ Ἀθβανῶν. Ἡ Βουλὴ αὐτῶν πολλάκις καὶ ἐπανειλημμένως ἐψήφισε τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν. Ἀλλὰ φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν συνηγασαμεν. Τότε ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ παραχωρήσωμεν τὰς Ἰονίους Νήσους εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλλὰς διετέλει τότε ἐν καταπτώσει περιπτοῦ χρεωκοπίας, (Ἐντιμὸν τι μέλος· καὶ διατελεῖ εἰσέτι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν.) Ἡ ληστεία ἐπεκράτει, καὶ ὁ τόπος ἦν ἐν καταπτώσει παντελοῦς παραλυσίας. Σταθερὰ δὲ πολιτικῆ τῶν Ἑλλήνων προσέτι ἦτο τότε ἡ κατὰ τῆς Τουρκίας ἐπιδρομὴ. Διὰν ἀνοίκειον θὰ ἦτο λοιπὸν νὰ παραχωρήσωμεν τὰς Νήσους εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅτι πρὸ πολλοῦ προεδέλομεν, τέλος συνέβη, καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὴ ἀνεχόμενος πλέον τὴν Κυβέρνησιν του ἠνάγκασε τὸν Βασιλεῖα νὰ ἀναχωρήσῃ, Διὰ πολὺν καιρὸν ἐμισούμεθα ἐν τῇ ἀνατολῇ ὡς τὸ κύριον πρόσκομμα εἰς τὴν εὐμερίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Σὶρ Θ. Οὐάϊς, ὁ πρέσβυς ἡμῶν, φιλέλλην εἰς τὴν ἀληθεστάτην σημασίαν τῆς λέξεως, εἶχεν ἀπολέσει πᾶσαν συμπάθειαν εἰδοποιῶν διηνεκῶς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δι' ὅτι ἐμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ παραινῶν αὐτὴν νὰ ἀπέχῃ τῶν ἐπιδρομῶν, καὶ νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τοῦ τόπου. Ὁ Βασιλεὺς ἐπέσει καὶ τότε, μὲ ὄλας τὰς πρῶν πρὸς ἡμᾶς ἀντιπαθείας, οἱ Ἕλληες ἐνωθέντες ὡς ἄνθρωπος εἰς προσέφερον τὸν θρόνον των εἰς ἓνα Ἄγγλον ἡγεμονόπαιδα, δεικνύοντες οὕτω ὅτι ἐπίστευον ὅτι ἡ πολιτικὴ ἡμῶν ὑπῆρξε πάντοτε τῶν συμφερόντων αὐτῶν προαγωγός. Δὲν ἐκρίθη κατάλληλον ἵνα τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος γένη ἀποδεκτὸν ὑπὲρ Ἄγγλου ἡγεμονόπαιδος. Ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖγμα τῆς πρὸς ἡμᾶς συμπαθείας, ἠσθάνθημεν τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐρωμεν ἀρμόδιον πρόσωπον διὰ τὸν Ἑλληνικὸν θρόνον. Ἀπεστάλη τότε ὁ Κ. Ἐλλιὸς εἰς Ἀθήνας ἵνα ἐξηγήσῃ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει διὰ τίνες λόγους δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν προσφορὰν, συνάμα δὲ νὰ συμβουλευσῇ ὅπως διατηρηθῇ ἡ μοναρχικὴ μορφή τῆς Κυβερνήσεως ἵνα παραιτήσῃ τὰ ἐπιθετικὰ σχέδια, καὶ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τοῦ τόπου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦτο εἰς τοιαύτην πολιτικὴν, ὁ Κ. Ἐλλιὸς εἶχεν ὀδηγίαις νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι ἡ Ἀγγλία, τῇ συγκαταθέσει τῶν Μ. Δυνάμεων, ἤθελεν ἐνώσει τὰς Νήσους μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἀληθές ὅτι, ἔνεκα διαφόρων περιστάσεων, δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ εὐρεθῇ πρόσωπον

ἐκλεξιμὸν ὅπωςδήποτε διὰ τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος. Αἱ τρεῖς μεγάλαι Δυνάμεις συνεφώνησαν νὰ μὴ τεθῆ ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲν μέρος ἐκ τῶν Βασιλικῶν αὐτῶν Οἴκων· τοῦτο δὲ περιστέλλει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλεξιμῶν. Τέλος ὁ θρόνος προεφέρθη τῷ Ἡγεμονόπαιδι Γουλιέλμῳ τῆς Δανίας, καὶ ἐγένετο ἀποδεκτὸς παρὰ τῶν ἐπιτρόπων του ἐν ὀνόματι τούτου, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπεκυρώθη παρὰ πασῶν τῶν μεγάλων Δυνάμεων. Πρὸς μεταβολὴν τῆς δυναστείας ἦν ἐπάγαγκες νὰ ἐπιτύχωμεν πρὸ πάντων συνθήκην ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων, αἵτινες ἐμόρφωσαν τὴν Ἑλλάδα ὡς ἔχει καὶ ἐγγυήθησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν της. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. ἐπέτυχε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς Δυναστείας, καὶ ὅπως τεθῆ ὁ Ἡγεμονόπαις Γουλιέλμος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος ὡς Βασιλεὺς Γεώργιος. Ἐν τῇ συνθήκῃ συμφωνήθη νὰ παραχωρηθῶσιν αἱ Ἴονιοι Νῆσοι εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πεπεριπλέον αἱ τρεῖς Δυνάμεις νὰ παραχωρήσωσι 4,000 λίτρας στερλίνας κατ' ἔτος ἐκ τοῦ τόκου τοῦ ὀφειλομένου αὐταῖς παρὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ 10,000 λίρ. στερλ. κατ' ἔτος νὰ ὀρισθῶσιν λόγῳ ἐπιχορηγήσεως τῷ Βασιλεῖ ἐκ τοῦ Ἰονικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ ἀκόλουθον βῆμα ἦτο νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ συναίνεσις τῶν Δυνάμεων τῶν ὑπογραψασῶν τὴν Σύμβασιν τοῦ 1815 εἰς νέαν Συνθήκην δι' ἧς ἐγένετο ἡ παραίτησις τῆς προστασίας τῶν Ἰονίων Νήσων ἣτις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ἔντιμος γίλος τοῦ ἀγορεύσαντος εἶπερ ὅτι ἡ Συνθήκη περιεῖλε ὅρον ἀγνωστον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν Κομ. Σπύρρεκ, εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μέχρι τῆς παρελεύσεως τοῦ 8βρίου. Παράδοξος ἡ διαθεβαίωσις αὕτη, ἐπειδὴ τὸ γεγονός, ὅτι τὰ φρούρια ἔμελλον νὰ κατεδαφισθῶσι καὶ αἱ Νῆσοι νὰ ἐξουδετερωθῶσιν, εἶχεν ἤδη διαδοθῆ καθ' ὄλην τὴν Ἀνατολήν. Εἶχεν εἰς χεῖρας του ὁ ἀγορεύων καὶ ἐπίσημα ἐγγράφα δεικνύοντα ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη συνεζητήθη (was discussed) ἐν Κοπεγχάγῃ πολὺ πρὶν ἢ ὁ Βασιλεὺς καταλλῆθαι τὴν πόλιν ἐκεῖνην. Τόσῳ δὲ ἡ Α. Μ. ὅσῳ καὶ ὁ Κόμης Σπύρρεκ ἦσαν καλῶς πληροφορημένοι περὶ τοῦ τί ἐπροτάθη (was proposed) νὰ γίνῃ· ὁ δὲ Κόμης Σπύρρεκ περὶ τὰ μέσα τοῦ θέρους οὐ μόνον εἶχε συναίρεσιν εἰς τὴν πρότασιν, ἀλλὰ καὶ ὑπέβαλεν ὅτι ἔπρεπε ὅλη ἡ Ἑλλάς (should be declared a neutral State) νὰ κηρυχθῆ οὐδετέρα. Τῇ 30 Ἰουρίων ὁ εὐγενὴς γίλος του, ὁμιλῶν ἐν ἐτέρῳ τόπῳ εἶπερ ὅτι ἦτο ἀμφίβολον μήπως τινὰ φρούρια ἔμελλον νὰ καταστραφῶσιν, ἐπειδὴ

ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἐλάχιστον στρατὸν, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ μεγάλα φρούρια ἤθελον μόνον εἶσθαι πειρατμὸς εἰς ξένην τινὰ δύναμιν ἵνα τὰ καταλάβῃ. Ὁ ἐν Κοπευλάγῃ Προσβευτὴς ἡμῶν ἦλθεν ἐπὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ζητήματος εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Κόμητος Σπύρρεκ, ὥστε τὴν πρότασιν ἐγνώριζε κάλλιστα ἐντελῶς καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Σύμβουλος του. (the proposal was perfectly well known to the Minister). Ὁ ἐντιμὸς φίλος τοῦ ἀγορεύοντος εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἐξετέλει ἐν τούτοις τὸ μυσαρὸν ἔργον τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ' ἡ Αὐστρία εἶχε πληρέτατον δικαίωμα εἰς ψῆφον ἐπὶ τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ ἦν ἐν τῶν συναλλαξαμέων μερῶν εἰς τὴν ἀρχικὴν Συνθήκην, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν συμβουλευθῶσιν. Ἡ Αὐστρία εἶπε « προτίθεσθε νὰ δώσετε ἰσχυροτάτην θέσιν εἰς Κράτος ὅπερ ἡμῖς πιστεύομεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ. Αἱ νῆσοι αὐταὶ θέλουν ἐκτεθῆ εἰς πραξικόπημα, καὶ ἐὰν καταληφθῶσιν ὑπὸ ἰσχυρᾶς Δυνάμεως πρὸς ἡμᾶς πολεμίας, αἱ ἐν τῇ Ἀδριατικῇ κτήσεις ἡμῶν ἐνδέχεται νὰ κινδυνεύωσι. Δύνανται περιπλοεῖν νὰ ἀποβῶσιν αἴτιον μεγάλου κινδύνου διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ δι' ὅλους τούτους τοὺς λόγους νομίζομεν ἀτοπώτατον ὥστε ταῦτα τὰ φρούρια νὰ μείνωσιν ὡς ἔχουσιν. » Ἡ Αὐστρία εἶχε πλῆρες δικαίωμα νὰ προβάλλῃ τοιαύτας ἐνστάσεις. Ὁ ἐντιμὸς φίλος τοῦ ἀγορεύοντος εἶπεν ὅτι, ἂν ἡ Αὐστρία δὲν συνῆναι εἰς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης, ἠδύνατο καὶ νὰ ἀφελθῆ ζῶ ἀπ' αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ Α. Μ. εἶχεν λόγους νὰ γινώσκῃ ὅτι τὰς ἰδέας τῆς Αὐστρίας συνεμερίζοντο ἤτε Ῥωσσία καὶ ἡ Πρωσσία, καὶ ὅτι ἀμφότεραι ἤθελον ἀποποιηθῆ νὰ συναινέσωσιν εἰς τὴν συνθήκην, ἐὰν ἡ Αὐστρία ἀπεσύρετο. Καὶ ἡ Γαλλία ἐντελῶς ἐπεδοκίμαζε τὰς ἰδέας τῆς Αὐστρίας. Ἦθελε δὲ εἶσθαι ὠφέλιμον διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀφήσωμεν τὴν Αὐστρίαν ἐκτὸς τῆς Συνθήκης; Ὑποθέτατε ὅτι ἡ Πρωσσία, ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Αὐστρία ἔλεγον—σδὲν θέλομεν ποσῶς νὰ ἐπεμβῶμεν ἐν τῇ Συνθήκῃ, οὐδόλως ἀναδεχόμεθα νὰ παραχωρήσωμεν τὰς Νήσους ταύτας εἰς τὴν Ἑλλάδα' ἐπιφυλαττόμεθα τὰ δικαιώματά μας, καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ θέλομεν τὰ διεκδικήσει. » Ἐὰν αἱ Νῆσοι παρεχωροῦντο ὑπὸ τοιούτους ὅρους, ἡ προσφορὰ ἤθελε καταστῆ πηγὴ διηνεκοῦς ἀνησυχίας διὰ τὴν Εὐρώπην. Ἄλλοτερος ὅρος παρὰ τῆς Αὐστρίας ὑποβαλλόμενος ἦν, ὅτι αἱ Νῆσοι ὤφειλον νὰ κηρυχθῶσιν οὐδέτεροι, ὅπερ ὑπὸ τινὰ ὄψιν ἠδύνατο νὰ ἀποβῆ λυσιτελεῖς εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς Νήσους καὶ ἄλλος ὅρος προὔτεινετο, ὅτι αἱ ὑφιστάμεναι ἐμπορι-

καὶ Συνθήκαι μεταξὺ τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν Ἰονίων Νήσων δὲν ἔπρεπε νὰ ἀλλοιωθῶσιν ὡς ἐκ τῆς προσαρτήσεως τούτων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἰδιαιουτο δὲ εἰς τὸν ὅρον τοῦτον ἡ Αὐστρία, ἐπειδὴ ὑπῆρχε ρήτρα ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ 1815 ἐγγυωμένη αὐτῇ τὰ δικαιώματα ταῦτα. Αὐτὴ ἦτο ἡ μόνη Δύναμις ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ ἡ ἔχουσα ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Ἰονίων Νήσων. Τὰ ἀτμόπλοια τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ ἤγγιζον εἰς Κέρκυραν. Τὸ ἐμπόριον συνίστατο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀκτοπλοΐαν, καὶ ἂν ἐπιφυλάξεις δὲν ἐγίνοντο ὑπὲρ τῆς Αὐστρίας, μεγάλη ζημία ἤθελεν ἐπανεχθῆ εἰς σημαντικὴν ἐμπορικὴν Ἐταιρίαν τῆς. Ἐπήρχετο ὁ ὅρος ὁ ἀφορῶν τὴν ἀνεξίθρησκείαν. Καλῶς ἐγινώσκετο ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι οἱ μᾶλλον ἀνεξίθρησκοι. Μέγας ἀνταγωνισμὸς ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ μεταξὺ καθολικῶν καὶ Ὀρθοδόξων καὶ ἀφοῦ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἀποκτήσει τινὰ δικαιώματα ὑπὲρ τῶν Καθολικῶν, ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπιζητηθῆ ἡ διὰ τῆς Συνθήκης ἐγγύσις των. Ὁ ἐντιμος φίλος του εἶπεν, ὅτι ἦτο ὅλως ἀπαράδειγμάτιστον νὰ κηρύττεται ἡ ἀνεξαρτησία ἐνὸς τόπου, καὶ νὰ κατασφραγίζονται τὰ φρούριά του, καὶ ἀνέφερε τὸ παράδειγμα τοῦ Βελγίου. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ προτείνῃ ἀτυχέστερον παράδειγμα, ἐπειδὴ ἡ Συνθήκη ἡ ἀναγνωρίσασα τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Βελγίου προνοεῖ περὶ τῆς καταστροφῆς πέντε ὀχυρῶν θέσεων. Εἶπε, μετὰ ταῦτα, ὁ ἐντιμος φίλος του, ὅτι ὤφειλον νὰ ἀναβάλωσι τὴν ὑπογραφήν τῆς Συνθήκης μέχρι οὗ αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι συναίνεσωσιν εἰς τοὺς ὅρους. Πλὴν ὁ λαὸς δὲν εἶχεν ἀληθῶς δικαίωμα νὰ ἀποφανθῆ ἐπὶ τούτου. Καθῆκον εἶχε νὰ εἴπῃ ναι ἢ ὄχι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεώς του μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Συνήνετεν ὁ λαὸς, ἀλλὰ δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ προβῆ περαιτέρω καὶ ἐπεμβῆ εἰς διαπραγματεύσιν εὐρωπαϊκὴν, ἀναφουομένην ἐξ Εὐρωπαϊκῆς Συνθήκης. Δὲν ἦτο λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ προταθῶσιν οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης ἐνώπιον τοῦ Ἰονίου Κοινοβουλίου. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος ἐνόμισεν ἔργον ἄριστον, νὰ ὑπογραφή ἡ Συνθήκη ὅσον τάχιστα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔπρεπεν ἀντιρρήσεις εἰς τοὺς ὅρους τῆς Συνθήκης. Καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις προθύμως, πιστῶς καὶ εὐκρινῶς προσεπάθησε νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἑλλάδα προτρέπουσα τὰς Δυνάμεις νὰ δεχθῶσι τὰς τροποποιήσεις, ἃς ἐπεθύμει, ὥστε ν' ἀποδῶσιν οἱ ὅροι αὐτῆς ὅσον ἐνεστὶν ἦττον ἐπαχθεῖς. Πολλὰ ἐπομένως τροποποιήσεις ἐγένοντο. Ἐν πρώτοις, ἀντὶ νὰ οὐδετερωθῶσιν ἅπασαι αἱ νῆσοι, ἡ ἐξουδετέρωσις περιωρισθῆ εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ ἄλλην τινα νῆσον. Ἡ Αὐτῆς Μεγα-

λειότης επέτυχε νὰ πείσῃ τὴν Αὐστρίαν, ὥστε νὰ παραιτήσῃ ὅλως τὴν ἀπαιτήσιν τῆς καθ' ἣν ὠρισμένος ἀριθμὸς στρατιωτῶν ὄφειλε νὰ σταθμεύῃ ἐν ταῖς Νήσοις· νῦν δὲ ἀφαιρετο πᾶς περιορισμὸς ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ Στρατοῦ. Ἡ συμφωνία κατ' ἀρχὰς ἦτο ἵνα ὅλα τὰ φρούρια καταστραφῶσιν· ἀλλ' ἡμεῖς παρεστήσαμεν τῇ Αὐστρίᾳ, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὴν κατεδάφισιν καὶ τὸν ἀφοπλισμὸν δὲν ἐχρηζε νὰ γίνῃ περισσότερον παρ' ὅσον ἀπῆταιτο, ἵνα ἀπομακρυνθῇ ὁ κίνδυνος εἰς τὸν αἶ Νῆσοι ἤθελον εἶσθαι ἐκτεθειμέναι, ἐὰν διετηροῦντο τὰ παρόντα φρούρια. Ἐπομένως τὰ παλαιὰ φρούρια ἤθελον διατηρηθῆ ἀνέπαφα. Δύω μόνον φρούρια κατεστρέφοντο ἐνὸς δὲ μόνου κατηδαφίζοντο αἱ ἐπάλλξεις. Ὡς πρὸς τὸ Νέον φρούριον, ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ ὁ ἀγορεύων, ὅτι διὰ τινὰ ἔτη θόρυβος εἶχε γένη, ἵνα παρακινήθῃ ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις νὰ καταστρέψῃ αὐτὸ, ὅπως ἐκείθεν κατασκευασθῇ ὁδὸς τις. Νῦν δὲ, ὅτε ἡμεῖς ἐμέλλομεν νὰ κατεδαφίσωμεν τὰς ἐπάλλξεις, οἱ ταραχοποιοὶ ἐν ταῖς Νήσοις ἤγειρον παράπονα διὰ τοῦτο. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα μεταξὺ τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῆς Αὐστρίας, ἐξηγήσαμεν τῇ Αὐστρίᾳ τὰς ἐνστάσεις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς, καὶ ὅτι ὁπότε αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι συνηνοῦντο μετὰ τῆς Ἑλλάδος, διάκρισις δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰς τὰς σημαίας, ἀλλ' ὅτι ἡ Ἰονικὴ ἔπρεπε νὰ μετατραπῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν.

Ἡ Αὐστρία συνήνεσεν ὥστε δι' ὠρισμένην περίοδον χρόνου τὰ περὶ ὧν εἵπομεν προνόμια νὰ διατηρηθῶσι, μετὰ δὲ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας νὰ λάβωσι χώραν ἄλλαι συμβάσεις. (Ἀκούσατε ἀκούσατε). Ὡς πρὸς τὰς 10,000 λίρ. στερλ. αἵτινες ὄφειλον νὰ πληρωθῶσι κατ' ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῆς Κερκύρας διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν, ἡ τοιαύτη πρότασις ἐτροπολογήθη. (Ἀκούσατε) Ἰπεστήριζεν ἄλλως τε ὅτι ἡ καταστροφή τῶν φρουρίων ἐκείνων δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀπώλεια διὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας, ἵνα καλῶς ὑπερασπισθῶσιν, ἀπαιτοῦσι δέκα περίπου χιλιάδας ἀνδρῶν. Ἦθελεν εἶσθαι ἐπιθυμητὸν νὰ ὑποχρεωθῇ νέα δύναμις ὡς ἡ Ἑλλάς ὅπως ὑποστῇ τοσαύτην δαπάνην ὅσην τοιοῦτος στρατὸς ἀπῆτει; (Ἀκούσατε). Ἐὰν ἐξ ἄλλου τὰ φρούρια ἔμενον ἀνυπεράσπιστα, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἠδύνατο νὰ καταληφθῶσιν ἐκ παρανόμου τινὸς ἐπιθέσεως, καὶ κρατηθῶσιν αἱ Νῆσοι ἐναντίον αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, (Ἀκούσατε ἀκούσατε). Ἐβρέθη κατ' αὐτὴν τὴν συζήτησιν, ὅτι ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων παρεβιάζε τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 9 μιᾶς συν-

θήκης· Ἄλλ' οὕτω δὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπειδὴ τὸ 4ον ἄρθρον τῆς μνημονευομένης Συνθήκης ἔφερεν, ὅτι ἡ παραχώρησις τῶν Νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα ὤφειλε νὰ γίνῃ τῇ συνδρομῇ τῆς Αὐστρίας, Γαλλίας, Ῥωσσίας καὶ Πρωσσίας· καὶ ἡ κατεδάφισις τῶν φρουριῶν ἔπρεπε νὰ λάβῃ χώραν εἰς ἐκπλήρωσιν ἐνὸς τῶν ὄρων ἐφ' οἷς ἡ συγκατάθεσις τῶν ἐδόθη· ἢ καταστροφή τῶν φρουριῶν ὑπῆρξεν ἐπομένως ἢ κατὰ γράμμα ἐκτέλεσις τοῦ 4ου ἄρθρου· καὶ οὐδεμία παραβίκοις ἠκολούθησεν οὔτε τοῦ 5ου οὔτε τοῦ 19 ἄρθρου τῆς Συνθήκης. Ἐὰν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐνήργει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐν καλῇ πίστει, ἠδυνάμεθα νὰ λάβωμεν τὰς ἀντιρρήσεις τὰς γενομένας ἐπὶ τῶν ὄρων ὡς ἀφορμὴν ἵνα ἀποσυρωμεν τὴν περὶ παραχωρήσεως τῶν Νήσων πρότασιν. Δὲν ὑπῆρχεν ἄρθρον ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ 1815 ὡς πρὸς τὴν παράδοσιν τῶν φρουριῶν εἴτε ἐν ἧ' ἐδέχθημεν αὐτὰ καταστάσει, εἴτε ἐν οἰαδήποτε ἄλλῃ. Πυρεπονήθησαν ὅτι ἀφαιρούμεν τὰ ἱστορικὰ τηλεβόλα ἐκ τῆς Κερκύρας, ἀλλὰ τὰ τηλεβόλα ἄπερ ἀφαιροῦντο ἦσαν ἐκεῖνα ἄπερ ἡμεῖς ἐθέσαμεν οὐδ' ἐστοχάζετο ὁ ἀγορεύων ὅτι εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ προσφέρωμεν ταῦτα εἰς τὴν Ἑλλάδα παρεκτὸς τῶν καθυστερημάτων 90,000, ὅσα τῇ ἐδώρησαμεν. Ὁ ἐντιμος ἀντιπρόσωπος (τῆς Dumbar-tonshire) εἶχε χαρακτηρῆσαι τὴν ἐν τῷ Ἴονίῳ Κυβέρνησιν τῆς Ἀγγλίας ὡς ἀπεχθὴς τυραννικὴν, καὶ ἀνέφερε τὴν διοίκησιν τοῦ Σίρ Θ. Μαιτλάνδου. (Ὁ Κ. Σμόλλετ ἀπαντᾷ αὐτὸς ἐνήργει συνταγματικῶς καὶ μετὰ τῆς Γερουσίας»). Δὲν ἐνόμιζεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς ἤρμοζεν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Μαιτλάνδου· ὅπως δὴποτε ὁ ἐντιμος ἀντιπρόσωπος προέβη ὁμιλιῶν περὶ τῆς διοικήσεως *παρρηκμαχότων πολιτικῶν*· ἀλλ' ὁ Σίρ Ἑρρ. Στόρξ δὲν ἦτο τοιοῦτος. Εἶχε γνωρίσει ὁ ἀγορεύων αὐτὸν τὸν γενναῖον καὶ ἐντιμον ἄνδρα διὰ πολὺν καιρὸν, καὶ ἠδύνατο νὰ θεβαιώσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι ἠγνοεῖ ἐὰν ὁ Σίρ Ἑρρ. Στόρξ ἀνῆκεν εἰς τὴν μερίδα τῶν φιλελευθέρων ἢ τῶν συντηρητικῶν. Ὁ ἐντιμος ἀντιπρόσωπος εἶπεν, ὅτι ὁ Σίρ Ἑρρ. Στόρξ ἦτον ὁ χεῖριστος· ὅσων διώκησαν τοὺς Ἴονίους. Ἄλλ' ἡ διοίκησις αὐτοῦ θεβαιῶς δὲν ἀξίζει τὸν χαρακτῆρα, ὃν ὁ ἐντιμος ἀντιπρόσωπος τῇ ἀπέδωκεν. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἐν καιρῷ μεγάλων δυσχερειῶν καὶ ἀπέναντι σφοδρᾶς ἀντιπολιτεύσεως ἐξεπλήρωσεν αὐτὸς τὰ καθήκοντά του εἰς τρόπον ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ τόπου. Ἡ δὲ ἀνάμνησις αὐτοῦ θέλει εἶσθαι καὶ ἐν ταῖς Νήσοις εὐάρεστος, ὅταν τὰ ὀνόματα τῶν ραδιοῦργων λησμονηθῶσιν. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἑρρέθη, ὅτι δὲν ἦσαν ἐκεῖ

οὔτε 20 ἄνθρωποι, οἵτινες ἤθελον λυπηθῆ δια τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἀγγλων. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἄλλ' ὁ ἀγορεύων ἐφρόνει ὅλως τὸ ἐναντίον. Ἐπίστευεν, ὅτι ἡ ἀναχώρησις τῶν ἤθελε προξενήσει βαθεῖαν δυσαρέσκειαν. Ἴσως οἱ ἐκ τῶν παραχῶν ἀποζῶντες δὲν ἤθελον δυσαρεστηθῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ μεγάλη πληθὺς τοῦ λαοῦ καθότι ἐφρόνει αὐτὸς, ὅτι οὐδέποτε ἤθελεν ὁ λαὸς εὐημερήσει καὶ εὐτυχήσει μᾶλλον παρ' ὅσον ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἡ γνῶσις, ἣν εἶχε τῶν Νήσων τὸν ἐβεβαίον ὅτι δὲν ὑπῆρχε λαὸς εὐδαιμονέστερος ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ἀληθῶς μᾶλλον ἐλεύθερος παρ' ὅσον ἐχρημάτισαν οἱ Ἴόνιοι ὑπὸ τὴν ἡμετέραν προστασίαν. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἡὔχετο μόνον νὰ μὴ ἔλθῃ καιρὸς νὰ μεταμεληθῶσι μεγάλως ὅτι συνήνεσαν εἰς τοὺς πόθους ὀλίγων τινῶν, ἵνα ἀποχωρήσωσι τῆς ἡμετέρας προστασίας. Ὁ ἐντιμος φίλος του εἶχεν ὀμιλήσει περὶ τοῦ εὐγενοῦς λόρδου τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τρόπον δι' ὃν ὁ ἀγορεύων ἠρυθρίασε, (Γελῶς). ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτι ὁ λόρδος Ῥῶσσελ εἶχε κηλιδώσει τῆς Ἀγγλίας τὸν χαρακτῆρα. Ἐπίστευεν ἀπεναντίας ὁ ἀγορεύων ὅτι ὁ λόρδος Ῥῶσσελ εἶχεν ὑψώσει τὸν χαρακτῆρα τοῦ τόπου. Λαθῶν ἀφορμὰς νὰ κρίνῃ περὶ τῶν φρονημάτων τοῦ εὐγενοῦς φίλου του, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄνθρωπος ἔχων ἀληθῶς ἐλευθεριώτερα φρονήματα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐπιθυμῶν ζωηρότερον νὰ προγάγῃ αὐτὰ, ἐν ᾧ συγχρόνως ἤθελε νὰ διατηρηθῆ ὁ πρὸς τὰς Συνθήκας σεβασμὸς. Αὐτὸς διεδήλωσεν εἰς τὸν ἀγορεύοντα ὅτι ὅτι ἡ φιλελευθερία τῶν ἡμερῶν μας ἦτο ἡ παραγνώρισις τῶν διεθνῶν Συνθηκῶν. (« Εὐγε » ἐκ τῶν ἀντιπολιτευομένων). Ἄλλ' οἱ ἐντιμοὶ ἀντιπρόσωποι ἄς ἀποβλέψωσιν εἰς τὴν πορείαν τοῦ εὐγενοῦς λόρδου τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Ἐν ᾧ αὐτὸς προήγαγε παντὶ σθένει τὰς φιλελευθέρους ἀρχὰς καὶ τὴν συνταγματικὴν κυβέρνησιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, εἶχε συνάμα προσπαθήσει νὰ τηρήσῃ τὰς Συνθήκας ἐν πληρεστάτῃ καλῇ πίστει. (« Οὐχί »). Ἐκεῖνο δὲ ὁ ἐντιμος φίλος του κατηγορεῖ τὸν εὐγενῆ Λόρδον ἦτο ὅτι, ἀντὶ νὰ παραβῆ τὰς συνθήκας, εἶχε πράξει μάλιστα κατ' αὐτὰς συμβουλευθεῖς τὴν Αὐστρίαν, Ῥωσσίαν καὶ Πρωσσίαν ὡς πρὸς τὴν παραχώρησιν τῶν Ἰονίων Νήσων. Καθ' ὅσον δὲ ἀπέβλεπε τὴν Ἑλλάδα εἶχον πράξει τὸ κατὰ δυνάμιν ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐφρόντισαν ἐιλικρινῶς περὶ τῶν συμφερόντων τῆς. Ἐπεθύμουν νὰ ἔχῃ Κυβέρνησιν συνταγματικὴν, νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς πόρους τῆς, καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ αὐτῆς. (Ἀκούσατε, ἀ-

κούσατε). Κατεδίκαζον τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν ἐπιθεσιν ἐφρόνουσιν δὲ ὀρθῶς καὶ δικαίως θέσαντες μεταξύ τῶν ὄρων τῆς τῶν Νήσων παραχωρήσεως τὸ νὰ παραιτηθῇ ἡ Ἑλλάς πάντα τὰ ἐπιθετικά σχέδια κατὰ τῶν γειτόνων τῆς.

Αἱ νῆσοι ἐκεῖναι κατοικούμεναι ὑπὸ λαοῦ βιομηχανοῦ ἤθελον πολὺ συντελέσει εἰς ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλ' ἂν ἡ Κέρκυρα ἐμελλε νὰ ἀποβῇ φωλεὰ τῶν βραδιούργων, καὶ καταστῆ βάσις πρὸς ἐπιχειρήσιν ἐπιδρομῶν κατὰ τῶν γειτόνων, τότε ἡ παραχωρήσις ἤθελε μᾶλλον συντελέσει εἰς τὴν δυσπραγίαν τῆς καὶ ἤθελε περιπλέξει αὐτὴν μὲ τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ὡς πρὸς τὰ ζητούμενα ἔγγραφα ἤθελεν εἶναι πρόσφορον νὰ κατατεθῶσι μέχρι τέλους τοῦ Νοεμβρίου. Ἡλπίζε δὲ ὅτι ἡ Συνθήκη ἤθελεν ὑπογραφῆ μετὰ τὸ Πάσχα, καὶ τότε ἠδύναντο νὰ προσαχθῶσι καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα.

Χ Ὁ ΛΟΧΑΓΟΣ ΓΕΡΒΙΣ (Capt. Jervis). Ἦκουσε μετὰ πολλῆς ἐκπλήξεως ὅτι λαὸς εὐτυχῆς καὶ εὐημερῶν παρεχωρεῖτο εἰς Κράτος διατελοῦν σχεδὸν ἐν ἀναρχίᾳ κατὰ προτροπὴν ὀλίγων βραδιούργων. (Ἀκούσατε ἀκούσατε) Αὐτὸς ἦτο πάντοτε κατὰ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως· ἀλλ' ἐδικαίου τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, στοχαζόμενος ὅτι ἄλλως ἀποφασίσαν εἶχε τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ οὐδαμῶς εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν Νήσων. (Ἀκούσατε ἀκούσατε). Βεβαίως οὐ μικρὸν ἀτύχημα εἶναι ὅτι ἡ Μ. Βρετανία μετὰ ἡμισεαίας περίπου ἑκατονταετηρίδας προστασίαν ἐμελλε νὰ παραχωρήσῃ τὰς Νήσους εἰς τὴν Ἑλλάδα, διατελοῦσαν ἐν ἀναρχίᾳ, μαστιζομένην ὑπὸ τῆς ληστείας, καὶ εἰς τόσῳ ταραχῶδη καὶ ππραλελυμένῃ κατάστασιν ὥστε τρεῖς ἠπέλιψαν οἱ ξένοι Πρέσβεις νὰ ἀναχωρήσωσι. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἄλλ' ἡ Μ. Βρετανία ἀποφασίσασα νὰ τὰς παραχωρήσῃ, ὤφειλε νὰ πράξῃ τοῦτο ἐντίμως. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε) οὐδὲν εἶχε δικαίωμα νὰ συνομολογήσῃ Συνθήκην μετὰ νεαροῦ Ἡγεμόνος, φέρουσαν ὅτι αἱ Νῆσοι αὐταὶ ἤθελον ἀποτελέσει μέρος ὀλοκληρωτικῶν τοῦ βασιλείου του, εἶτα δὲ νὰ τὰς ἀκρωτηριάσῃ ὡς ἤδη πράττει. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἐὰν αἱ Νῆσοι ἐμελλον νὰ ἀποτελέσωσι μέρος Κράτους συνταγματικῆς καὶ ἀνεξαρτήτου, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ 3ου ἄρθρου, τί λοιπὸν ἐσήμαινεν ἡ ἀπαγήρευσις τοῦ νὰ ἐπισταθμεύῃ στρατὸς ἢ στόλος εἰς ἐκεῖνας τὰς Νήσους; (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Παρατηρήσας τὰς διαφορὰς Συνθήκας καὶ τὰ πρωτόκολλα ὅσα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Προστασίας ἐγένοντο, οὐδὲν εὗρισκε παρέχον ἡμῖν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιμένωμεν ἐφ' ὅ-

ρου τοιούτου. (Ακούσατε, ἀκούσατε). Εἶπεν ὁ προλαλήσας ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν εὐγενῆς Λόρδος σφωῶς ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων ἐδήλωσεν ὅτι ἐμελλον νὰ καταστραφῶσι τὰ φρούρια. Ἀληθές ἦν ὅτι αὐτὸς ἐδήλωσεν ὡς ἀμπίστολον ἂν τινα τούτων ἔπρεπε νὰ καταδαφισθῶσιν, ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς εἶχεν ὀλίγον στρατόν, καὶ ἠθελεν εἰσθαι πειρασμὸς διὰ τινα ξένην Δύναμιν νὰ καταλάβῃ τὰ φρούρια, ἐὰν ἐμελλεν ὡς εἶχον νὰ μείνωσιν. Ἄλλ' ὁ εὐγενῆς Λόρδος εἶπεν ὅλον τὸ ἐναντίον ἐκείνου ὅπερ ὁ προλαλήσας ἐξέθηκεν. Ἀληθῶς ὑπῆρχον φρούρια ὡς τὸ ἐν Κεφαλληνίᾳ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, καὶ ἕτερα ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἐν Κυθήροις, ἅτινα ἠδύναντο νὰ κατεδαφισθῶσιν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἦτο ὅλως διάφορον ὡς πρὸς τὰ φρούρια τῆς Κερκύρας. Ἐπεθύμει δὲ νὰ μάθῃ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε πρόνοιαν ἕνα προστατεύσῃ τὰ συμφέροντα ἐν ταῖς Νήσοις τῶν προσώπων ἐκείνων εἰς ἀσυντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις ἐχρεωσοῦντο. (Ακούσατε, ἀκούσατε).

Χ Ὁ Κ. ΦΟΡΤΕΣΚΥ εἶπεν, ὅτι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξαφράλισιν τῶν συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων, ἡ Βρεταννικὴ Κυβέρνησις ἐφρόντισε περὶ αὐτῶν, καθ' ἣν περιπτώσιν ἠθελεν ἀρθῆ ἡ προστασία· ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ὅταν φθάσῃ ἡ ὁρισμένη ἡμέρα, ἐγένοντο παραστάσεις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος ἀπήντησεν, ὅτι αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ ἦσαν εἰς συνεννόησιν μετὰ τοῦ μεγάλου Ἀρμοστοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ὅτι, ἂν καὶ κατὰ στιγμήν ταύτην τῆς μεγάλῃς πολιτικῆς μεταβολῆς οἱ πόροι τῶν Ἰονίων Νήσων ἐβλάθθησαν προσωρινῶς καὶ ἠλαττώθησαν, ὁ Κ. Ἐ. Στόρτζ προσεπάθει παντὶ σθένει νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν μισθῶν καὶ συντάξεων, καὶ ἔχομεν λόγους νὰ πιστεύωμεν, ὅτι οἱ δικαιοῦχοι θέλουσι πληρωθῆ. Ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι πληρωμὴν τῶν συντάξεων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν Βρεταννικῶν ὑπηκόων, οἱ ὁποῖοι ἠθελον ἀποσάλει τὰς θέσεις των συνεπεῖα τῆς ἐνώσεως, ὁ ἀγορευὼν ἐξέθετο πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἰς τὸ Κοινοβούλιον τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἐλήφθησαν. Ἀνέφερον, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐμελλε νὰ ὑποχρεωθῆ διὰ τῆς συνθήκης νὰ πληρῶνῃ ἐκείνας τὰς συντάξεις καὶ ἀποζημιώσεις τακτικῶς εἰς τὸν ἐν Κορφοῖς Πρόξενον τῆς Ἀγγλίας καὶ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτὴν. Αἱ περιπτώσεις τῆς ἀποζημιώσεως δι' ἀποβολὴν θέσεως εἶναι ὀλίγαι. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παρατηρήσεων τοῦ εὐγενοῦς κυρίου προλαβῶν ἀπήντησεν ὁ εὐγενῆς φίλος του Κ. Λάϊαρδ. Ὁ εὐγενῆς κύριος ἐθεώρησε ὡς δεδομένον, ὅτι πάντα τὰ περιεχόμενα ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν μεγά-

λων Δυνάμεων ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῶσι κατὰ γράμμα. Ὁ εὐγενὴς ὅμως φίλος του ἐξήγησεν, ὅτι διὰ τῶν φιλικῶν προσπαθειῶν τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως πολλοὶ περιορισμοὶ, τοὺς ὁποίους κατ' ἀρχὰς προσεπάθησαν νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐμετριάσθησαν, καὶ ὅτι οἱ ὅροι τοὺς ὁποίους ἐπέτυχον σήμερον δὲν ἦσαν τόσον περιοριστικοί. Χωρὶς νὰ στερήσωσι ἀπὸ τὸ Ἑλλήν. στέμμα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ στέλλῃ στρατὸν καὶ πλοῖα εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους καὶ νὰ τὰ διατηρῇ ἐκεῖ, ἔλαβον πρόνοιαν περὶ τῆς γενικῆς αὐτῶν ἐξουδετερώσεως, καὶ τοῦτο ἦτο πολλῶ μεγαλειότερον πλεονέκτημα εἰς ἀσθενῆ δύναμιν παρ' εἰς οἰανδήποτε ἄλλην. Ὁ ἀξιότιμος φίλος του Κ. Γρέγορος ἦτο θερμὸς καὶ εὐκρινὴς φίλος τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι καὶ οὗτοι συναισθανόμενοι τοῦτο ἐξέλεξαν αὐτὸν ἀντιπρόεδρον τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως συλλόγου. Ὁ ἀξιότιμος φίλος του οὐδὲν ἤττον ἤθελεν μεταχειρισθῆ ἐπιωφελέστερον τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην θέσιν ἐνεργῶν μᾶλλον ὡς μεσίτης μεταξὺ τῶν δύο μερῶν ἢ γενόμενος συνήγορος ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς μόνου.

× Ὁ ἀξιότιμος φίλος του ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς Ἰονίους, ὅτι, ἀφ' οὐ ἀπεράσισαν νὰ ἀπαιτήσωσι τοιαύτην μεγάλην μεταβολὴν καὶ κατώρθωσαν αὐτὴν δὲν ἔπρεπε νὰ προσδοκῶσιν, ὅτι πάντῃ θὰ ἦσαν couleur de rose (ἀκούσατε ἀκούσατε). Ἡ δύνατο νὰ παραστήσῃ τὴν δυσχέρειαν εἰς ἣν εὐρέθη μεγάλη δύναμις ἐκτελοῦσα πρᾶγμα ἀνευ προηγουμένου παραδείγματος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, τὴν ἐκουσίαν δηλ. παραχώρησιν χώρας εὐρισκομένης εἰς χεῖράς της, ὅτι ὑπῆρχον ἄλλαι δυνάμεις, ὧν ἡ συγκατάθεσις ἦτο ἀναγκαία καὶ διάφορα συγκρουόμενα συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συμβιβασθῶσιν (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἡ δύνατο δὲ νὰ εἶπῃ, ὅτι τοῦτο ἦτο εὐτελής θυσία ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐθνικοῦ βίου, τὴν ὁποῖαν πρὸ πολλοῦ ἐπεζήτουν καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς καταστάσεως ταύτης ἐρεθισμὸς εἶχε καταστήσει ἀδύνατον τὴν ἐπιωφελεῖ κυβέρνησιν τοῦ τόπου (ἀκούσατε). Ὁ ἀγορεύων ἠθελεν ὑπενθυμῆσαι εἰς τὸν ἀξιότιμον φίλον του, ὅτι ἡ προκειμένη μεταβολὴ ἦτο κρίσιμος τρόπος τινὰ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰονίων Νήσων. Κατ' ἀνάγκην τόσον σοβαρὰ καὶ μεγάλη πολιτικὴ μεταβολὴ δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ συμφέροντα πολλῶν προσώπων ἐν τῷ Ἰονίῳ Κράτει. Αὕτη προσέβαλε κατὰ τὸ παρὸν τὴν πίστιν τοῦ τόπου ἐκείνου, ἡλάττωσε τὸ ἐμπόριον καὶ τοὺς πόρους καὶ ἔσχεν ἀναμφιβόλως ἐπιβλαβῆ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ βίου πολλῶν ἐν Κερκυρᾷ, οἱ ὁποῖοι ἔζων ἀπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν φρουρὰν, κατέστρεψε τὴν καπηλίαν τοῦ πολι-

τικοῦ δημαγωγού· ὁ ὁποῖος εὐρέθη α ἐπάρτος ἕνεκα τῆς εἰσα-
 κουθείσης εὐχῆς β ἐγέννησε δυσαρέσκειαν μεταξὺ τῶν Ἰονίων
 καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ μεψμοιρῶσι διὰ τοὺς ὄρους τοὺς ὁποῖους ἡ
 Ἀγγλία ἐθεώρησεν ἀναγκαίους διὰ νὰ κατορθώσῃ τὴν ἔνωσιν.
 Ὁ ἀξιοτίμος φίλος του ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ θεωρήσῃ τὸ
 χρηματικὸν μέρος τοῦ ζητήματος ὡς μὴ σπουδαῖον. Βίβαι ὅμως
 ἐβέβαιον, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν Βρετανικῶν ἢ Ἰονικῶν χρημάτων
 τῶν δαπανηθέντων εἰς τὰ φρούρια εἶχε πολλὴν σπουδαιότητα
 εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων ζήτημα. Ἀνέφερε, ὡς
 εἰκός, περὶ τῶν νεωτέρων ἔργων καὶ οὐχὶ περὶ σεβαστῶν οἰκο-
 δομῶν οἷα ἡ Ἀκρόπολις τῆς Κερκύρας τὴν ὑποίαν δὲν ἐπρόκειτο
 νὰ ἐγγίξουν. Εἰς ἐτησίαις δόσεις ἡ Ἰονικὴ κυβέρνησις ἐδαπάνη-
 σεν εἰς τὰ Κερκυραϊκὰ φρούρια περὶ τὰς 250,000 λίρας. (Ὁ
 λοχαγὸς Γέρβις λέγει περὶ τὰς 300,000 μέχρι τοῦ 1848).
 Τὸ ἀξιοτίμον μέλος εὐρίσκεται εἰς ἀπάτην. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον
 ἀναφέρει περιελάμβανεν ἄλλας στρατιωτικὰς δαπάνας ἐκτὸς
 τῆς δαπάνης τῶν φρουρίων. (Λοχαγὸς Γέρβις μόνον διὰ τὰ
 φρούρια). Ἐβίβαι γεγονός, ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν ἐπέμεινε
 καθολοκληρίαν εἰς τὰ δικαιώματα τὰ ὅποια ἀπῆλαυεν
 διὰ τῆς Παρισίνης Συνθήκης καὶ ἐδείχθη ἐν γένει λίαν συγκα-
 ταβατικὴ διὰ τὰς ἕνεκεν στρατιωτικῶν δαπανῶν ἀπαιτήσεις
 τῆς. Διαρκούσης τῆς προστασίας Βρετανικὴ Κυβέρνησις ἀπῆ-
 τησε παρὰ τῶν Ἰονίων ἕνεκα στρατιωτικῶν λόγων πλεόν τῶν
 250,000 λιρῶν κατ' ἔτος ἐν ᾧ ἐδαπάναι ἐτι διπλάσια καὶ τρι-
 πλάσια. Ἦθελεν εἰπεῖ ἤδη ὀλίγας λέξεις ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν
 τῶν Νήσων παρὰ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἀποικιῶν καὶ τὴν κατά-
 στασιν ἐν ᾗ ἀπεχωρίζοντο. Ἡ διοίκησις ἐν γένει δὲν ἦτο ἀπῆλ-
 λαγμένη σφαλμάτων, ὑπὸ τινὰς ἐπόψεις δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ
 αὐτῆράν ἐξέλεγεξιν. Ἄν ὅμως κρίνωμεν αὐτὴν δικαίως, καὶ τὴν πα-
 ραβάλλωμεν μετὰ τὴν διαγωγὴν ἄλλων κυβερνήσεων ὑπὸ τὰς αὐ-
 τὰς περιστάσεις δὲν ὑπάρχει λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, νὰ καταδι-
 κωθῇ παρὰ τοῦ κοινοβουλίου ἢ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Ἰονίων. Αἱ
 δυσχερεῖαι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλία ἀνέλαβεν τὴν
 κυβέρνησιν τῶν νήσων πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν. Εὐ-
 ρομεν τὸν λαὸν διεσθαρμένον ἕνεκα κακῆς διοικήσεως ὀλο-
 κλήρων ἑκατονταετηρίδων καὶ διὰ μακρᾶς περιόδου ἀναρχίας·
 ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἰδιοκτησία ἦσαν ἀβέβαιαι· ἡ γεωργία καὶ τὸ ἐμ-
 πόριον ἦσαν ἐν κακῇ καταστάσει, καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὔτε νόμος
 οὔτε τάξις ἐν τῷ τόπῳ. Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τινος χρόνου ἦτο ἀ-
 ναμφιβόλως δεσποτικὴ, ἀλλ' ἦτο ἰσχυρὰ, ἀποτελεσματικὴ καὶ

ἀφιλοκερδής. Σκοπὸς τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως ἦτο πάντοτε ἡ προαγωγή τῆς εὐδαιμονίας τῶν Ἰονίων νήσων καὶ σπανίως, ἂν συνέβη ταῦτό ποτε, ἐθυσιάσθησαν συμφέροντα τῶν Ἰονίων ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς προστατίας. (ἄκουσον, ἄκουσον). Ἐπὶ τέλους σενεπειὰ ἐπιθυμίας ἐκδηλωθείσης παρ' αὐτῶν τῶν Ἰονίων ἀπενεμήθη εἰς αὐτοὺς σύνταγμα παραπολὺ φιλελεύθερον. Ἄν καὶ ἀνώμαλος ἡ μορφή αὐτῆ τῆς κυβερνήσεως, δὲν εἶχεν ὅμως εἰμὴ καλὸν σκοπὸν. Ἡ πρώτη χρῆσις τοῦ νέου τοῦτου συστήματος ἦτο τὸ νὰ στρέψουν αὐτὸ κατὰ τῆς προστατίδος δυνάμεως. Μετὰ τινα πείραν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ὁ τότε διευθύνων τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μεγαλειότητος ὁ Λόρδος Δέρβυ ἀπέστειλε τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν (Γλάδστωνα) νὰ προτείνει εἰς τοὺς Ἰόνιους μεταρρυθμίσεις περὶ τὸ σύνταγμα, τὰς ὁποίας ἠρνήθησαν νὰ παραδεχθῶσιν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἔνωσιν ἡ ὁποία ἐπετεύχθη. Ἡ θέσις τοῦ βρεταννοῦ ἀντιπροσώπου ἦτο μᾶλλον παθητικὴ ἢ ἐνεργητικὴ. Δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ προσπαθῇ μετὰ καλῆς πίστεως καὶ εὐκρινείας νὰ ἐφαρμύσῃ τὸ σύνταγμα καὶ νὰ ὑποφέρῃ μεθ' ὅσης ἦτο δυνατόν ὑπομονῆς τὸν ἐρεθισμὸν καὶ τὰς προκλήσεις εἰς ἃς ἦτο ἀκαταπαύστως ἐκθεβιμένοι.

Χρειαστὴ ἦτο ἡ διαγωγή τῶν Μ. Ἀρμοστῶν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἰδίως τοῦ εὐγενοῦς φίλου του Κ. Ε. Στόρξ. Εἰς τὰ ἔγγραφα τοῦ κοινοβουλίου ὑπῆρχεν ἑλθεσις μέλους τῆς Ἑλληνικῆς βουλῆς ἐπισκεφθέντος κατὰ τὰς ἐκλογὰς τὴν Κεφαλληνίαν. Ὁ βουλευτὴς οὗτος ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξίν του διὰ τὴν ἀμεροληψίαν τῆς κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν πικρῶν καὶ φιλοταράχων ἀντιπάλων τῆς, καὶ τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ἐξοχὸν κατάστασιν τῶν ὁδῶν, τὴν τάξιν ἐν τοῖς χωρίοις καὶ τὴν καλὴν κατάστασιν τοῦ τόπου. Τοῦτο ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπόδειξις ὑπὲρ τῶν ἀφιλοκερδῶν προσπαθειῶν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ὅπως πληρώσῃ ἀπέναντι τῶν Ἰονίων τὰ σχεδὸν ἀδύνατα καθήκοντά τῆς. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ὅτε δὲ παρουσιάσθη κατάλληλος εὐκαιρία ὅπως παραχωρήσωμεν εἰς τοὺς Ἰόνιους τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον τόσον ἐπέζητουν, ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. δὲν παρημέλησε τὴν εὐκαιρίαν. Οἱ Ἴόνιοι δὲν εἶχαν παρὰ νὰ κάμουν ὀλίγας θυσίας ἐνώσεως καὶ εὐημερίας ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν πληρῶσιν τῶν θνικῶν καὶ πατριωτικῶν πόθων των. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἡ φωνὴ ὑπὲρ τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἂν καὶ υἰοθετηθεῖσα παρὰ πολιτικῶν τυχοδιωκτῶν, ἀντήχει, ὡς ἐφρόνει ὁ ἀγαροῦσαν εἰς τὰ

στήθη τῶν πεπαιδευμένων τάξεων καὶ τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἢλπίζε δὲ ὅτι οἱ Ἴόνιοι ἤθελον διεξέλθει σωῖοι καὶ θριαμβευτικῶς τὴν κρίσιμον περίοδον ἢ ὅποια θέλει ἐπακολοθήσει καὶ ὅτι ἤθελον ἀναπτυχθῆ καὶ γέινει εὐδαίμων, εὐτυχῆς καὶ εὐδαιόκτητος λαός. (ἀκουσον, ἀκουσον). Ἐρρόνει ὅτι ἤθελαν ἐθυμῆσθαι μὲ εὐγνωμοσύνην τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Ἀγγλία τοὺς ἐκυβέρνησεν καὶ τὸν τρόπον δι' οὗ ἱκανοποίησε τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως πόθους των. Ἢλπίζεν ὅτι ἤθελον ἐξαλείψει ἀπὸ τὴν συνείδησίν των ὅσον τὸ δυνατὸν τὰ ῥητορικά ἐλατήρια ὑπὲρ τῆς δυσαρρεσκείας τὰ ὅποια ἀκούουν παρά τινων μερῶν καὶ παρά τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ συλλόγου τῆς ἑνώσεως.

Κ. ΦΙΤΖΓΕΡΑΛΔ. Ἄν καὶ ἐλυπεῖται ὅτι ἡ συζήτησις ἐγένετο παρόντων ὀλίγων βουλευτῶν, λαμβάνει οὐδὲν ἥττον τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ εἶπῃ ὀλίγας λέξεις καθ' ὅσον τελευταίαν ἤδη φοράν ἐπρόκειτο νὰ συζητήσουν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. † Δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ συζητήσῃ τὸ περὶ παραχωρήσεως ζήτημα. Εἶχε ἰσχυρὰν γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀλλὰ δὲν ἤθελε κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἐπαναφέρῃ ζήτημα πρὸ πολλοῦ παρελθόν. Ὁ ἀξιότιμος προαγορεύσας ὑπεστήριξεν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Βρετανικῆς δεσποτείας εἰς τὰς Ἰονίους νήσους ἦτο τὸ νὰ καθιερώσῃ ἐν εἶδος παραδείσου ὅτι τακτικὴ κυβερνήσις ἀντικατέστησε τὴν ἀταξίαν, ὅτι αἱ γινόμεναι ὁδοὶ περιεποίησαν μεγάλα εὐεργετήματα εἰς τὰς νήσους. Ἄλλ' ὅποια ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ὑπῆρξεν ἢ κατάστατάστασις τῆς Ἑλλάδος; Δὲν ὑπῆρχε κράτος ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἰς τὸ ὅποιον ἔλαβον ὀλιγωτέραν πρόνοιαν περὶ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ παρ' ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐν τούτοις ὁ ἀξιότιμος κύριος εἶπεν ὅτι ἀφοῦ κατέστησεν εὐδαίμονας τὰς Ἰονίους διὰ τῆς Βρετανικῆς διοικήσεως, ἐμελλεν ἤδη νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν προστασίαν καὶ νὰ ἐνώσῃ αὐτὰς μετὰ χώρας πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς ἀναρχίας πιεζομένης. Ἐρρόνει ὅτι ἡ πρῶσα περίπτωσις εἶναι ἐξ ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας ἀνέμιχθη ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νὰ κάμῃ κανὲν καλὸν, ἀλλ' ἐκθέσασα τὴν πίστιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ τόπου τούτου. Ποία ἦτον ἡ πορεία τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος μετὰ τὴν καθάρεισιν τοῦ προηγουμένου Βασιλέως;

Ὁ ἀγορεύων δὲν ἤθελε νὰ ἀναφέρῃ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις περιέφερε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην τὸ Ἑλληνικὸν Στέμμα κατακυροῦσα αὐτὸ εἰς τὸν προσφέροντα καλεϊτέρας προτάσεις (ἀκούσατε ἀκούσατε).

Ἐρρόνει ὅτι οἱ ὑπουργοὶ τῆς Βασιλείσεως ἐξέθεσαν βαρέως τὸν

τόπον τοῦτον ἐπιτρέψαντες, χάριν ἰδιαιτέρων σκοπῶν, νὰ ἀναμιχθῆ μετὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τὸ ὄνομα μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας, ἐνῶ ἐγίνωσκον καλῶς ὅτι ὁ πρίγκιψ οὗτος οὐδέποτε ἤθελε δεχθῆ τὸν Ἑλληνικὸν θρόνον, καὶ ὅτι τὸ ὄνομά του ἐβρίθθη μόνον εἰς τὸ μέσον διὰ νὰ καταστραφῶσιν αἱ ἀξιώσεις Ῥώσσοι πρίγκιπος (ἀκούσατε ἀκούσατε). Ἐκπλειστηρίασα τὸ Ἑλληνικὸν Στέμμα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἢ Κυβέρνησις εὔρε τέλος πάντων πρίγκιπα δυνάμενον νὰ δεχθῆ αὐτὸ, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῷ ὄρει τῆς πραγματικῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ σήμερον Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐπέισθη νὰ μεταβῆ κατεπειγόντως εἰς Ἑλλάδα πρὶν ἢ ἐκτελεσθῆ ἡ πραγματικὴ ἔνωσις, καὶ μάλισ' εἰ μέχρι σήμερον δὲν ἔλαβε χώραν πραγματικὴ ἔνωσις. Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτι ὁ ὄρος οὗτος εἶχε συμφωνηθῆ, ὅτι ἦτο ὄρος τοῦ ὁποίου ἡ πλήρωσις δὲν ἐξηρτάτο ἐκ τῆς θελήσεώς της ἀνευ τῆς συναίνεσεως τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων. Ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ ἀπειθουθῆ πρὸς τὰς Δυνάμεις ἐκεῖνας, ὅπως ἐπιτύχῃ διὰ τῆς συγκαταθέσεώς των τὴν τροποποίησιν τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815. Ἀλλ' αἱ Δυνάμεις αὗται ἤθελον συμφωνῆται περὶ τῆς ἐνώσεως ἐπὶ ὄροις οὓς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἀποδεχθῆ. Πρῶτον σφάλμα τῆς Κυβερνήσεως ἐθεώρει ὅτι, γενομένης συμφωνίας ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν πραγματικὴ ἔνωσις μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ Κυβέρνησις ἐπέισε τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ ἐκτεθῆ, πρὶν ἢ γίνῃ ἡ ἔνωσις (Λάυαρδ Όχι). Ὁ ἀξιότιμος κύριος, ὠμίλησεν ἤδη καὶ ἡ κραυγὴ αὐτῶν δὲν εἶναι ἀπάντησις, ἀλλ' ὄλως διόλου ἀπρεπής. Ὁ ἀγορεύων παρετήρησεν ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐκράτει σημειώσεις, καὶ ἂν ὁ ἀξιότιμος οὗτος κύριος ἤθελε δώσει εἰς αὐτὸν νυξίαις, δὲν ἀμφίβαλλον ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἤθελε λάβει τὴν ἀναγκαίαν ἀπάντησιν. Ἡ κικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἦτο προφανὴς καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἐνώσεως. Εἶπον εἰς τοὺς Ἴονας καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ πραγματικὴ μεταξὺ αὐτῶν ἔνωσις, ἀλλ' οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ ὄρων δὲν εἶχον πληροφορηθῆ ὅτι ἡ ἔνωσις θὰ ἦτον τοιαύτη ὥστε ἀμφότεροι νὰ τὴν θεωροῦν οὐχὶ ὡς πλεονέκτημα, ἀλλ' ὡς αἶσχος (ἀκούσατε ἀκούσατέ) Ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἀρχίσῃ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, καὶ συνῆψε συμφωνίας καθ' ἃς μόνον αἱ Ἴόνιοι νῆσοι ἠδύναντο νὰ ἐνωθῶσι μετὰ

τῆς Ἑλλάδος. Πρῶτος ὅρος τῶν συμπεφωνημένων ἦτο ἡ κατεδάφισις τῶν φρουρίων. Ἐπεθύμει ὁ ἀγορεύων νὰ τῷ δείξῃ ἡ Κυβέρνησις μίαν συνθήκην ἢ ὅρον οἰασδήποτε συνθήκης δι' ἣν εἶχε δικαίωμα νὰ καταστρέψῃ τὰ φρούρια ἐκεῖνα (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Δυνάμει τῆς συνθήκης δι' ἣς ἐλάβομεν κατοχὴν τῆς προστασίας τῶν Ἴονίων νήσων καὶ δυνάμει τῆς ὁποίας ἐδικαιώμεθα νὰ κατέχωμεν τὰ φρούρια ὑπεχρεώθημεν νὰ διαθέσωμεν ὀλίγα χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ λάβωμεν παρὰ τῶν Ἴονίων νήσων πρὸς διατήρησιν τῶν φρουρῶν. Ἡρνεῖτο ὅτι εἰχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ κατεδαφίσωμεν. Ἦτο ἐντελῶς νόμιμον νὰ λέγῃ ἡ Αὐστρία « Ἡμεῖς δὲν θὰ συγκατατεθῶμεν εἰς τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν τῶν Ἴονίων νήσων, ἂν δὲν καταστραφῶσι τὰ φρούρια » ἀλλ' ὅταν ὁ ὅρος οὗτος ἐπροτείνετο εἰς τὴν Κυβερνησίαν μας, ἡ μόνη των ἀπάντησις ἦτο, « Ἰπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἡ ἔνωσις τῶν Ἴονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀδύνατος, καθότι δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ καταστρέψωμεν τὰ φρούρια ». Ὁ τελευταῖος ἀγορεύσας μᾶς ἐρώτησεν « δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ καταστρέψωμεν, ὅτι ὠκοδομήσαμεν; Ὁ ἀγορεύων τὸ ἀρνεῖται. Ἡ δυνάμεθα νὰ δαπανήσωμεν μέγα ποσὸν χρημάτων εἰς τὴν βελτιώσιν καὶ μεταβολὴν τῶν φρουρίων, ἀλλ' εἰάν τὰ κατηδαφίζωμεν δὲν ἡδυνάμεθα νὰ τὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν ἀρχικὴν των κατάστασιν. Καταστρέφοντες ὁμῶς τὰς βελτιώσεις μας ἠθέλαμεν κατανήσει τὰ φρούρια ὄχι ὑποφερτὰ, ἀλλ' ὄλως ἀχρηστα (ἀκούσατε). Δὲν εἰχομεν δικαίωμα νὰ τὰ καταστρέψωμεν καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην καὶ οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ἴόνιοι εἶχον δικαίωμα νὰ παραπονῶνται καθ' ἡμῶν. Ἐκτός τούτου ὅταν ἡ Κυβέρνησις μας ἔκαμεν λόγον περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου δὲν εἶπεν οὔτε εἰς τοὺς Ἴονίους, οὔτε εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι ἐμελλον νὰ λάβουν κατοχὴν ἐν ἣ ὅσα ἡμεῖς ἀνηγειράμεν ἐπὶ πολλὰ ἐφεξῆς ἔτη καὶ τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦμεν ὡς σπουδαῖα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Νήσων, πάντα ταῦτα ἐμελλον νὰ καταστραφῶσι καὶ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ παραδώσωμεν εἰς αὐτοὺς οὐχὶ μεγάλα στρατιωτικὰ ὑποστηρίγματα ἀλλὰ σωροὺς ἐρείπιων. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἐκτός τούτου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐδετερότητα τί συνέβη; Ἡ Κυβέρνησις μας εἶπεν εἰς τοὺς Ἴονίους ὅτι ἐμελλον νὰ ἐνωθῶσι μὲ τοὺς Ἕλληνας, εἶπεν εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι ἐμελλον νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐπικράτειάν των διὰ τῆς προσθήκης ταύτης, ἀλλὰ δὲν εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἕνα διατηρήτωσι τὸ κράτος των δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ στείλωσιν ἐκεῖ ἐν κἂν τάγμα

πέραν τῶν ἀναγκαίων δυνάμεων ἕνεκα ἀστυνομικῶν λόγων, οὐδ' εἶπεν εἰς τοὺς Ἴονίους ὅτι ἐκτὸς ὀλίγων ἀστυνομικῶν κλητήρων δὲν ἤθελον ἔχει, φυσικῶς, ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποσον αὐτοὶ μετὰ μακρὰν κατοχὴν ἧτοια ἢ ἡμετέρα, ἀπέβλεπον, ἐνοῦ φρουρὰν μὲ ὄλην τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τὰ ὅποια παρακολουθοῦν τὴν παρουσίαν τῆς φρουρᾶς. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἀλλ' ὑπῆρχε πρὸς τούτοις καί τι ἄλλο χειρότερον καὶ μᾶλλον ἀξιόμιμπτον. Ὁ ἀγορεύων ἀνέφερε τὰς ἐμπορικὰς συμφωνίας ἐφ' αἷς ἐγένετο ἡ ἔνωσις. Τῷ ὄντι ὑπῆρχεν ἡ πρόθεσις τοῦ νὰ ἐνωθῶσιν αἱ Ἴόνιοι νῆσοι μετὰ τῆς Ἑλλάδος ὡς μέλος τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, νὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς αὐτοὺς νόμους, νὰ ἔχωσι τὰς αὐτὰς σχέσεις μετὰ τῶν ξένων Δυνάμεων, τοὺς αὐτοὺς πόθους καὶ τὰ αὐτὰ συμφέροντα εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις μας δὲν ἔπραξε κανὲν ἀπὸ ταῦτα. Εἶπεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἔπρεπε νὰ στερηθῇ πᾶσαν ἐξουσίαν ὡς πρὸς τοὺς ἐμπορικοὺς κανονισμοὺς καὶ τὴν παραδοχὴν ξένων πλοίων εἰς τοὺς Ἴονίους λιμένας. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Κυβέρνησις κατεχράσθη τὴν ἐξουσίαν τῆς ὡς πρὸς τὰ φρουρία. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν Ἰονίων νήσων, ἔπραξεν ὅ,τι ἦτο ἐπικίνδυνον εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Βυρῶννην, ἐν ᾧ ὡς πρὸς τοὺς ἐμπορικοὺς κανονισμοὺς ἔκαμεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μέλλουσαν εὐημερίαν τῶν Ἰονίων νήσων. (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἐπραξεν δὲ ὅλα ταῦτα ἄνευ σκιᾶς ἐξουσίας καὶ ἄνευ δικαιώματος. Πράττουσα δὲ ταῦτα ἐξηπάτησε συγχρόνως καὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἴονίους. Συνέπεια δὲ τούτων εἶναι ὅτι παραδίδει εὐδαίμονα κατοχὴν τοῦ Βρετανικοῦ Στέμματος εἰς μακρὸν μέλλον ἀναρχίας καὶ ἐπαναστάσεως. (ἀκούσατε, ἀκούσατε).

× ΓΛΑΑΣΤΩΝ (*Ἰπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν*). Φοβοῦμαι μήπως δὲν ἤθελον εἶναι οὔτε ὠρελίμον οὔτε εὐπρεπὲς διὰ τὸ κοινοβούλιον νὰ παρατείνεται ἡ συζήτησις μὲ τὸν τρόπον τὸν χαρακτηρίσαντα αὐτὴν μέχρι τοῦδε, τοῦτέστι διὰ τῶν ἀγορεύσεων ἀξιοτίμων μελῶν οἱ ὅποιοι ἐρχόμενοι εἰς τὸ κοινοβούλιον περὶ τὸ ἐσπέρας ἦσαν ἀπόντες κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας, καὶ οἱ ὅποιοι ἀπαντῶσιν εἰς λόγους τοὺς ὁποίους δὲν ἤκουσαν καὶ προτείνουσι ἐπιχειρήματα τὰ ὅποια ὡς μὴ ἔχοντα τὸν τόπον των, δὲν ἤθελον μεταχειρισθῆ, ἂν καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀντὶ νὰ ἦναι ἐκτὸς τοῦ τόπου των, ἐκάθηντο εἰς τὰς ἑδρας των ἐν καιρῷ τῶν ἀγορεύσεων τῶν ὑπευθύνων λειτουργῶν τοῦ Στέμματος. Καίρω πάντοτε ὁσάκις ἀκούω τὸν ἀξιοτίμον

προαγορεύσαντα, ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι ἡ Βουλὴ ἤθελε σερηθῆ μέγα μέρος τοῦ ἀπείρου πλεονεκτήματος τῆς ἀγοράσεως τοῦ λόγου του, ἂν τὸ ἀξιοτίμον τοῦτο μέρος ἦτο παρὸν, ὅτε ὁ ἔντιμος φίλος μου ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν (Λάιχαρντ) καὶ ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἀποικιῶν ἀπήντησαν εἰς τὸ Κοινοβούλιον (addressed the House). Παραδέχομαι ὅτι καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι τρόπον τινὰ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν (yéλιος). Δὲν ἔρχομαι ὁμῶς ὡς ἐθελοντῆς νὰ δώσω πληροφορίας εἰς τὸ Κοινοβούλιον, (but I am not volunteering to instruct the House) ἀλλὰ λαμβάνω τὸν λόγον ἀπλῶς ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Βασιλείσης (I am simply rising on the part of the Government) διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀξιοτίμου μέλους. Ὅπωςδὴποτε εἶχον τὸ πλεονέκτημα νὰ ἀκούσω τὴν ἀξιόλογον ἀγόρευσιν τοῦ ἀξιοτίμου φίλου μου τοῦ Ἰφυπουργοῦ τῶν Ἀποικιῶν, καὶ ἐφείλω νὰ εἶπω, ὅτι καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι τὸ περιεχόμενον τῆς ἀγορεύσεως ταύτης ἐπεθύμουν νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην αὐτῆς ὡς ἀφ' ἑνὸς, δικαίας, ἀμερολήπτου καὶ φιλελευθέρας ἐκθέσεως τῆς ἡμετέρας πολιτικῆς ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους Νήσους καὶ ἀνταξίας τοῦ ἀξιοτίμου φίλου μου, ἑμαυτοῦ καὶ τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ. (Ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ὁ ἀξιοτίμος ἀντιπολιτευόμενος φίλος μου φαίνεται φρονῶν, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη ἀσυνέπεια εἰς τὰς ἐξηγήσεις τοῦ ἀξιοτίμου φίλου μου. Ὁ ἀξιοτίμος φίλος μου παρέστησεν, ὅτι ὁ λαὸς τῶν Ἰονίων Νήσων ἀπῆλυσεν μεγάλα εὐεργετήματα ὑπὸ τὴν Βρεταννικὴν διοίκησιν, καὶ ἐν τούτοις εἶχε κυριευθῆ ἀπὸ ἀκάθεκτον ἐπιθυμίαν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως. Τὸ γεγονός τοῦτο φαίνεται παράδοξον καὶ ἀσυνεπές εἰς τὸν ἀξιοτίμον φίλον μου. Ἐγὼ δὲ τούνκιντιον ἰσχυρίζομαι ὅτι εἰς τὴν ἀγόρευσίν του δὲν ὑπάρχει οὔτε παράδοξον οὔτε ἀσυνεπές. Διότι ἐπὶ τέλους τὰ ὑλικά πλεονεκτήματα δὲν ἀπαρτίζουν τὸ σύνολον τοῦ βίου ἐνὸς λαοῦ. Ἔπάρχει τι ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐν τῷ πνεύματι, ἐν ταῖς παραδόσεσι καὶ τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πάντοτε ὑπεστήριξα, ὅτι οἱ Ἴόνιοι τοὺς ὁποίους ἄλλοτε ἐσυνειθίζομεν νὰ μεμφόμεθα διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὑπὲρ τῆς μετὰ τῶν ὁμοφύλων τῶν ἐνώσεως, οἱ Ἴόνιοι οὗτοι, λέγω, ἤθελον εἶσθαι οἱ ταπεινότεροι τῶν ἀνθρώπων, ἂν δὲν ἐπόθουν νὰ συμμαρισθῶσι τὰς πολιτικούς καὶ ἐθνικούς πόθους τῶν ἀδελφῶν των. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ φαῦλοι ἐκ τῶν Ἰονίων ἐκαπηλεύοντο τὸ βίωμενον τοῦτο αἶσθημα τῆς τιμίας καὶ ἀγαθῆς μερίδος τοῦ Ἰονικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ πλησιάζας ὅλας τὰς τάξεις,

ὅλα τὰ πολιτικά κόμματα καὶ ὅλα; τὰς βαθμίδας τοῦ λαοῦ δὲν ἠδυνήθην νὰ εὕρω ἄλλην διαφορὰν μεταξύ τοῦ λαοῦ, εἰμὴ μόνον ὅτι πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἀγαθοὶ πολῖται αἰσθάνονται αὐτὴν, ἐν ᾧ οἱ φαῦλοι τὴν καπηλεύονται (ἀκούσατε, ἀκούσατε).

Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Βασιλίσσης ἐπὶ τοῦ Ἰονίου ζήτηματος πρὸ πολλοῦ ἐτέθη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ τόπου. Ὅτε δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὴν ὀριστικὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν ἔκαμε γνωστὸν τοῦτο καὶ εἰς τὸν τόπον καὶ εἰς τὸ Κοινοβούλιον. Ἰπῆρξεν εἰς τινὰς ἡ διάθεσις νὰ παραπονεθῶσιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐμελλεν νὰ διαπραγματευθῇ ἐν σκότει καὶ παραβύστω καὶ ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐμελλε νὰ στερηθῇ τῆς προστασίας.

Τὰ πράγματα ὅμως ἀναιροῦν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον. Καθ' ὅλην τὴν προηγουμένην σύνοδον ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως ἦτο φανερά ὡς ἡ ἡμέρα. Ἐὰν οἱ ἀξιότιμοι κύριοι ἦσαν ἐναντίοι τῆς παραχώρησεως διὰ τί νὰ μὴ ἀναφερθῶσι πρὸς τὸ Στέμμα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Δὲν ἐγένετο παράκαιρος ὑποχρέωσις διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ τὸ Στέμμα (ὦ, ὦ) ἀφ' οὗ πολὺ ὕστερον ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κοινοβουλίου νὰ ἐπεμβῇ καὶ ἐμποδίσῃ τὰς ἐνεργείας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

Διὰ τί δὲν προεκαλέσατε εἰλικρινῶς βραδύτερον τὴν γνώμην τοῦ κοινοβουλίου; Εἶναι πολὺ πιθανόν, ὅτι οἱ ἀξιότιμοι ἀντιπολιτευόμενοι δὲν εἶχον τὴν αὐτὴν γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἰπάρχει ἔξοχον καὶ διακεκριμένον πρόσωπον τῆς ἀντιπολιτεύσεως μετὰ τοῦ ὁποίου συνεννοήθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ὅστις ὄφειλε νὰ ᾔῃαι τὸ ὄργανον τῶν ἀξιολόγων μελῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἂν ἦτο ἐναντίος εἰς τὴν παραχώρησιν τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐννοῶ τὸν ὑπουργὸν τῶν ἀποικιῶν ἐν τῇ Κυβερνήσει τοῦ λόρδου Δέρβυ. Διὰ τί αὐτὸς δὲν εἶναι εἰς τὴν ἑδραν τοῦ ἐσπέρας τούτου; Διὰ τί ἀφήνει εἰς τὸν ἀξιότιμον Κ. Φιτζίγεραλδ καὶ εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Δημοσίων ἔργων ἐν τῇ Κυβερνήσει τοῦ λόρδου Δέρβυ νὰ διεκδικῶσι τὸν τίτλον τοῦ ἐπτανησιακοῦ λαοῦ νὰ μένῃ ὑπὸ τὸ βρετανικὸν Στέμμα; Ὁ Κ. Λύττων οὐδέποτε ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ ἀντίπηρ κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν Ἰονίων Νήσων.

✕ Καὶ ἐν τούτοις αὐτὸ εἶναι τὸ καταλληλότερον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἂν εἶχεν ἐναντίαν γνώμην, θὰ ἦτο εἰς τὴν ἑδραν τοῦ ἐσπέρας ταύτης διὰ νὰ κατηγορήσῃ τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ καθόσον γνωρίζω τὸν ὑψηλὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ

αίσθήματα τοῦ ἀνδρός, ἂν εἶχε διάφορον γνώμην θὰ ἦτο εἰς τὴν ἔδραν του. Ὁ ἀξιότιμος Κύριος δὲν ἠθέλησε νὰ θίξῃ τὸ ζήτημα τοῦτο οὔτε τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερν., ἀλλ' ἔκαμεν ἐνστάσεις εἰς τὴν καθέκαστα τῶν πράξεών μας. Λέγει ὅτι συνήψαμεν συμφωνίας ἐπὶ τῷ ὄρει τοῦ νὰ ἐνωθῇ ἡ Βεπτάνησος πραγματικῶς μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι παρεχωρήσαμεν ὄρους τοὺς ὁποίους δὲν εἶχομεν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκπληρώσωμεν. Ἀναμφιβόλως καὶ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς ὅλας τὰς διαπραγματεύσεις εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ εὐάρεστος συμβιβασμὸς περὶ ὄλων τῶν λεπτομεριῶν. Ἰπῆρχον πολλὰ μέρη τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συμβουλευθῶμεν, ἐνῶ ἡμεῖς ἤμεθα εἰς πολὺ διαφορετικὴν θέσιν. Ἐπρεπε νὰ συμβουλευθῶμεν πρῶτον τὸν λαὸν τῶν Ἰονίων Νήσων, μετὰ ταῦτα τὸ Ἑλληνικὸν κράτος τὸ ὁποῖον τότε δὲν εἶχεν ὁμαλὴν καὶ ὀργανισμένην κυβέρνησιν. Ἐπρεπε νὰ συνεννοηθῶμεν (to deal with) μὲ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ γίνῃ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἐπρεπε νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῶν διαφόρων ἄλλων δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ἦσαν συμβαλλόμενα μέρη εἰς τὴν συνθήκην τῆς προστασίας αἱ ὁποῖαι καὶ πολὺ διαφόρους σκοποὺς εἶχον καὶ πολὺ διάφορον θέσιν. Ἡδυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν ἄλλως εἰμὴ προσκαλοῦντες τὴν προσοχὴν μας ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος ἂν ὑπῆρχεν ἡ μὴ ἡ ἐπιθυμία τῶν Ἰονίων νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῆς Ἑλλάδος; Δὲν ἠθέλεν εἶναι καὶ ἀγενὲς καὶ κοῦφον ἂν, ἀφ' οὗ ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς πραγματικότητος τοῦ πόθου τῶν Ἰονίων, ἤρνούμεθα νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸν πόθον τοῦτον διὰ λόγους ἐπουσιώδεις; (ἀκούσατε). Δὲν παραδέχομαι ὅμως ὅτι ἀπετύχαμεν εἰς τὰ καθέκαστα καὶ ὅτι ἐπέισθη τις (ἐξ ὑμῶν) νὰ ἐνεργήσῃ ἕνεκα προσδοκιῶν αἱ ὁποῖαι ἐδείχθησαν ἀπατηλαί. Ὁ ἀξιότιμος κύριος βεβαιοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν της πρὸς τοὺς Ἰονίους περὶ τῆς πραγματικῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἑνώσεως. Ἄλλ' ἡ ὑπόσχεσις αὕτη δὲν πρόκειται ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκπληρωθῇ; Ἄδύναται κανεὶς νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι ἐπειδὴ οἱ Κορροὶ ἐξουδετερώθησαν ἡ ἑνωσις τῶν Ἰονίων μετὰ τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι πραγματικὴ; Δύνασθε νὰ μᾶς εἴπετε ὅτι ἡ ἐξουδετέρωσις τῶν Κορρῶν εἶναι κακὴ συμφωνία, ἀλλ' ἂν ἡ Κυβέρνησις κατῴρθανε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συμπλήρωσιν τῶν συμφωνιῶν τούτων ἄνευ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν Κορρῶν, ὁ ἀξιότιμος Κύριος ἠθέλεν εἶναι ἐπίσης εὐγλωττος ἐπιδεικνύων πόσον ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ παραχωρῶμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα νήσους τόσον πολὺ ἀπεχούσας ἀπὸ τὸ ἑδαφὸς της καὶ ὧν ἡ μία ἀπέχει δύο μόνον μίλλια ἀπὸ τὸ Ὄθωμα-

μανικὸν κράτος, κεκτημένη φρουρίων ἱκανὸν νὰ διατηρήσῃ ὑπὲρ τὰς 20,000 ἀνδρῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν κατασκαφὴν τῶν φρουρίων τούτων ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἂν ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις περιώριζε τὴν ἀπαιτήσιν τῆς εἰς τὴν κατασκαφὴν τοῦ νέου φρουρίου (Fort Neuf) εὐλόγως ἔπρεπε νὰ προσδοκᾷ τις ὅτι ἠθέλαμεν συμβουλευθῆ ἀποτελεσματικῶς τὰ αἰσθήματα τῶν Κερκυραίων καὶ ὅτι οὐδὲν τῶν ἰσχυρῶν ἐκείνων αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα ἐξηγέρθησαν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δὲν ἠθελεν ἐρεθισθῆ. Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι ἡ Αὐστρία ἠδίκησε καὶ προσέβαλε τοὺς Κερκυραίους, ἀλλ' ὅτι οὗτοι εἶναι ἰδίως ἀφιερωμένοι εἰς τὰ φρούρια ἐκεῖνα. Τὰ φρούρια συνδέονται μὲ τὰς παραδόσεις τῶν τοῦς ὑπενθυμίζουσι τοὺς χρόνους τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ καὶ θέλει ἦναι λίαν λυπηρὸν εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἰονίων νῆσων νὰ βλέπῃ κατασκαπτόμενα τὰ φρούρια ἐκεῖνα μὲ τὴν ὑπόνομον, μὲ τὸν πέλεκυν καὶ μὲ τὴν σκαπάνην. *All' ἄρα γε ἠθελεν εἶναι δικαιολογημένη ἡ Κυβέρνησις ἂν μετεχειρίζετο τὸν ὄρον τῆς κατεδαφίσεως ὡς λόγῳ τοῦ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν συναίνεσιν τῆς μεγάλης Βρεταντίας ἐκ τῶν θεμιλιωδῶν βάσεων τῆς διαπραγματεύσεως καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ματαιώσῃ τὸν μέγαρ πόθον τῶν Ἰονίων ὑπὲρ τῆς μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐνώσεως.* Προδήλως τὸ κύριον καθῆκον ἡμῶν ἦτο νὰ ἐνεργήσωμεν καλῆ τῇ πίστει ὅπως φέρωμεν εἰς πέρας ὅ,τι ἐθεωρούσαμεν ὡς πόθον τοῦ λαοῦ καθ' ὅσον ἐσυμβιβάζετο πρὸς τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς, καὶ νὰ θυσιάσωμεν ὅλα τὰ δευτερεύοντα συμφέροντα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου. (ἀκούσατε). Ἄν καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι βλέπω μεθ' ὑπονοίας καὶ τινος ἀπεχθείας τὴν Αὐστριακὴν πολιτικὴν πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Ανατολῆς, πολιτικὴν ἢ ὁποῖα, φρονῶ, οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀδελφικὴ, γενναία ἢ ἀξία ἐμπιστοσύνης (ἀκούσατε, ἀκούσατε), πιστεύω ὅτι εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην περίπτωσιν δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ βλάβῃ ἢ νὰ τραυματίσῃ τὰ ἀληθῆ πολιτικὰ συμφέροντα τῶν Ἰονίων. Δὲν συμφέρει οὔτε εἰς τοὺς Ἑπτανήσιους οὔτε εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ κυριεύωνται ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ θέληγτρα τῶν μεγάλων φρουρίων μήπως παρακινήθωσιν ἢ παραφερθῶσιν ἀκαίρως εἰς τὴν πολιτικὴν παλαίστραν καὶ ἐπιχειθῶσι νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀώρως διὰ ἐβδισμένων καὶ παρά φύσιν ἀγῶνων ὅ,τι πιθανὸν δύναται νὰ ἦναι, ἐν ταῖς βουλαῖς τῆς θείας Προνοίας, ἢ μέλλουσα τύχη τῆς φυλῆς τῶν.

Ὡν εἰς τῶν εὐκρινῶς ἀφοσιωμένων εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὁμολογῶ τὴν σπουδαίαν ἐπιθυμίαν νὰ περσθῶσιν ἀποφασιστικῶς — καὶ

τούτο απαιτεῖ ἀπόφασιν — νὰ ἐγκαταλείπωσι πᾶν ὄνειροπόλημα κατακτήσεως καὶ πάντα πειρασμὸν ἐπιθέσεως, καὶ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν ἐπιδιώξιν τῆς εἰρηνικῆς βιομηχανίας, εἰς τὴν καθιέρωσιν καλῶν νόμων, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐνώσεως καὶ εἰς τὴν εἰρηνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τοῦ ἔθνους τῶν. Πιστεύω δὲ ὅτι ἐν τῇ σοβαρᾷ ταύτῃ κρίσει τῆς ιστορίας τῶν θέλουσιν ἀποβάλει τὴν ματαιὰν φιλοδοξίαν καὶ ὑπερηφάνειαν ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν ἰδρυμάτων τὰ ὅποια ἦτο τὸ ἐλάττωμα καὶ τὸ μέγα δυστύχημα τῆς πεσοῦσης Κυβερνήσεως, καὶ αἱ ὅποια ἤθελον εἶτι μᾶλλον ἐπιταθῆ, ἂν ὁ λαὸς οὗτος ἀριθμητικῶς τόσον μικρὸς ἤθελεν ἀρχίσει νὰ ἐγκαυχᾶται διὰ τὴν κατοχὴν φρουρίων τὰ ὅποια κατατράτονται μεταξὺ καὶ αὐτῶν τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης φρουρίων (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Ἔπάρχει καὶ ἄλλος ἰσχυρισμὸς μᾶλλον διακεκριμένος ἐκτεθεὶς παρὰ τοῦ ἀξιοτιμοῦ μέλους, τὸ ὅποιον φρονεῖ ὅτι ἐξηπατήσαμεν πρῶτον μὲν τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Βουλὴν τῶν Ἑπτανησίων, ἀναβαλόντες τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν σπουδαίων τούτων ὄρων μέχρις οὐ ἀμφότερα τὰ μέρη (καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βουλὴ) ὑπέκυψαν ἀποτελεσματικῶς εἰς αὐτοὺς (ἀκούσατε, ἀκούσατε).

χ Αἱ πληροφορίες μου ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου δὲν εἶναι ναι τόσον πλήρεις ὅσον ἐπεθύμουν, καθόσον δὲν κατέγινα ἐσχατῶς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐλπίζω ὅμως ὅτι θέλω δυναθῆ νὰ παραστήσω εὐκρινῶς τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ κοινοβούλιον. Ἡ παρὰ τῆς Ἰονίου Βουλῆς παραδοχὴ τῆς ἐνώσεως χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον. Ὁ Βασιλεὺς δὲν εἶχε ἐκτεθῆ τελειωτικῶς ἀναβαλὼν τὴν ἀναχώρησίν του καὶ ἔφθασε τὸν Νοέμβριον. Ἡ συνθήκη ἐγένετο τὸν Αὐγούστον, καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ὁ Βασιλεὺς ἦτο ἐντελῶς ἐν γνώσει τῶν ὄρων αὐτῆς (the king was perfectly aware of its conditions). Οἱ ὄροι ἐκοινοποιήθησαν εἰς Κοπεγχάγεν παρὰ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως τὸν Ἰούλιον καὶ μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου ἔγγραφα γεγραμμένα ἐκ Κοπεγχάγης περιεῖχον λεπτομερεῖς συνδιαλέξεις τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς Δανικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν δύο τούτων ἀντικειμένων. (These conditions were communicated to Copenhagen from the British Government in the month of July, and as early as the 10th of August despatches written from Copenhagen recited in detail conversations of the British Minister with the Danish Government on these two subjects.) Ταῦτα δὲ συν-

έβησαν πρὸ τῆς προπαρασκευῆς τῆς τελειωτικῆς συνθήκης, πρὶν προσκληθῆ ἡ Βουλὴ τῶν Ἰονίων νὰ ἐκτεθῆ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς ἐνώσεως, καὶ πολὺ πρὶν ἢ ὁ Βασιλεὺς ἐκτεθῆ ἀναχωρῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. (This was before the preparation of the final treaty before the Ionian Assembly was invited to commit itself by an acceptance of the union, and long before the King committed himself by setting out for Corfu). Καθ' ὅσον δ' ἀναφέρει τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν τοῦ Λούδ φρονῶ ὅτι κατ' ἀρχάς ἐζητήθη ἀπονομὴ δινηκευῶς παραχωρήσεως ἐγγυομένης τὴν διὰ παντός ἀπόλαυσιν τῶν προνομίων τῆς ἐταιρίας ταύτης. Τοιοῦτος ὅρος φρονῶ ἤθελεν εἶναι λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἤθελεν ἀπομακρύνεται καθ' ἑαυτὴν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὰς ἀρχάς τῆς δικαιοσύνης. Οἱ ὅροι τῆς συνθήκης, ὅπως σήμερον, εἶναι παρατείνουσι ὡς πληροφοροῦμαι τὰ προνόμια τῆς ἐταιρίας ἐπὶ 15 ἔτη μετὰ τὴν λήξιν τῶν ὁποίων ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ διαπραγματευθῆ περὶ τῆς ἐν γένει συμβάσεως, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἀνανεώσεως ταύτης ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἦναι ἐλευθέρᾳ ὡς πᾶν ἄλλο ἀνεξάρτητον κράτος. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείσεως παρεδέχθη τὴν δῆλωσιν τῆς θελήσεως τῆς Ἰονικῆς Βουλῆς ὡς τοῦ μόνου ἀρμοδίου ὀργάνου τοῦ λαοῦ εἰς τὰς νήσους.

× Ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείσεως δὲν προεκάλεσε, καὶ νομίζω ὅτι οὐδέποτε διὰ τῶν πράξεων της συνέτρεξε τὸ προσφιλὲς νεώτερον δόγμα τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας οὐδ' ἀνεγνώρισε τὸ κῦρὸς του. Φρονῶ ὅτι δικαίως δύναμαι νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν γνώμην τοῦ ἀξιοτίμου μέλους, ἂν ἔχων ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν περιπλοκὴν τῶς πραγμάτων, τὴν διαφορὰν τῶν προσώπων καὶ τῶν συμφερόντων μεθ' ὧν ἐπρόκειτο νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ δύνατο νὰ ὑποδείξῃ ἄλλην πορείαν μᾶλλον λογικὴν καθ' ἑαυτὴν, μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, καὶ μᾶλλον πιθανὴν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦμένου ἀπὸ τὴν πορείαν ἣν ἡμεῖς ἐκολοθήσαμεν (ἀκούσατε, ἀκούσατε).

Ὁ Α. MANNEPS εἶπεν ὅτι ὁ ἀξιοτίμος κύριος ἤρξατο τοῦ λόγου του ἐπιπέπτων σφοδρῶς κατὰ τοῦ ἐντίμου φίλου του διὰ τὴν ἀδιακρισίαν ἣν ἐδειξεν λαμβάνων τὸν λόγον νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ συζητήσεως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας δὲν ἦτο παρών· ἀλλὰ πρὶν ἢ προσῆ πολλὸ ὁ ἀξιοτίμος κύριος παρεδέχθη ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχε γίνεαι ἐνοχος τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος. Ἀκούων τις τὸν ἀξιοτίμον προαγορεύσαντα ἤθελεν ὑποθέσει, ὅτι ἡ συζήτησις προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀξιοτίμου φίλου του ἢ ἐξ αὐτοῦ καὶ ὅτι ἦλθον

νά προκαλέσῃ μεγάλην συζήτησιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων. Τοῦναντίον ἡ συζήτησις ἤρθη παρ' ἐκείνων οἱ ὅποιοι μὴ ὁμοιάζοντες πρὸς αὐτοὺς δὲν ἀντίτειπον inlimine κατὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀλλ' ὡς ὁ ἀξιότιμος Κ. Γρέγορος εἶναι ἐκ τῶν μάλλον θερμῶν καὶ ἀποφασισμένων ὑποστηρικτῶν τῆς τρελλῆς ταύτης πολιτικῆς. Ὁ ἀξιότιμος προαγορεύσας ἐμέμφθη τὴν βουλὴν διότι δὲν κατηγόρησεν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι τὴν πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως λέγων ὅτι κανὲν βῆμα τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κοινοβούλιον νὰ ἐκφέρῃ ἐπισήμως τὴν γνώμην του. Μήπως θέλει νὰ εἴπῃ ὁ ἀξιότιμος Κύριος ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείας δὲν ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὅτι ἦσαν ἐκκρεμεῖς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς Ἑπτανήσου πρὶν ἢ συνελθῇ τὸ κοινοβούλιον; Μήπως θέλει νὰ εἴπῃ ποσάκις ὁ εὐγενὴς λόρδος ἠρνήθη εἰς τὸ κοινοβούλιον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς παραχωρήσεως τῶν νήσων αἱ ὅποιαι περιῆλθον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Στέμματος κυρίως δυνάμει συνθήκης; (ἀκούσατε, ἀκούσατε). Εἰς ποίας περιστάσεις εὐρίσκοντο ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐναντίοι τῆς πολιτικῆς τῆς παραχωρήσεως; καὶ ἐν τίνι δικαίωματι ὁ ἀξιότιμος κύριος ἠδύνατο νὰ τοὺς μεμφθῇ διότι δὲν ἔφερον πρότασιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου; Ἐὰν ὁ ἀξιότιμος κύριος ἐκάθητο εἰς τὴν θέσιν του ἤθελε μάθει ὅτι ἡ συζήτησις ἡ ἐγερθεῖσα τὴν ἐσπέραν ταύτην προῆλθεν ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον Κ. Γρέγορον πολεμοῦντα τὴν πορείαν καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν μετὰ ταῦτα ἐπραγματοποιήθη ἡ παραχώρησις. Μὲ ὄλην δὲ τὴν ἐνάρετον ἀγανάκτησιν τὴν ὅποιαν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἔδειξε πρὸς τὸν φίλον του ἀπηξίωσε νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὰ γεγονότα τὰ ὅποια οὗτος ἐπρότεινε. Δὲν ἀπήντησε καθ' ὅλου εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἀξιότιμου φίλου του ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ κατεδαφίσῃ τὰ φρούρια ἂν καὶ ἐβεβαίωσε πραγματικῶς ὅτι ἦτο κακὴ πολιτικὴ ἐκ μέρους τῶν Ἰονίων νὰ ἐπιζητῶσι τὴν διατήρησιν των. Ὅτι ὅμως ὁ ἀξιότιμος φίλος του ἠμφισβήτησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἦτο τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ κατεδαφίσῃ τὰ φρούρια ἐκεῖνα. Αὐτὸς δὲν ἤθελεν ἐκφέρει γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διότι ἐξακολουθῶν νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἦν καὶ πρότερον γνώμην περὶ τῆς παραχωρήσεως τῆς Ἑπτανήσου δὲν ἤθελε νὰ ἀναμιχθῇ εἰς δευτερεύοντα ζητήματα. Ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀξιότιμου φίλου του ὡς

εὐδαιμόνων ὑπὸ τὴν βρετανικὴν προστασίαν ἀλλ' ὅποιοις ἤθελεν ἐννοῆσαι ὅτι ἔκαμε κακὸν λογαριασμὸν παραιτῶν τὴν προστασίαν (ἀκούσατε, γέλως). Τοῦτο ἦτον τὸ μόνον δείγμα τοῦ ἀξιοτίμου φίλου ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἕτερος ὑφυπουργὸς ἀνέφερε διὰ μακρῶν ἐν τῇ ἀγορεύσει του περὶ τῆς εὐδαιμονίας, τῆς εὐχαριστήσεως, τῆς ἐλευθερίας, περὶ τῆς ὑλικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ὧν ἀπέλαυσαν αἱ Ἰόνιοι Νῆσοι ὑπὸ τὴν βρετανικὴν προστασίαν, καὶ ἐπομένως μόνος ὁ ὑφυπουργὸς ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ καλλίτερον τὴν χαρὰν ἣν ἠσθάνετο παραδίδων αὐτάς εἰς κράτος εἰς τὸ ὅποιον, ὡς εἶπεν, ἡ ἐλευθερία ἦτο ἄγνωστος (ἀκούσατε γέλως). Ἐπὶ τέλους δὲ ἤκουσε παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Γιάδστον κατὰ τὴν ταπεινὴν γνώμην του τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς παραχώρησεως τῶν Ἰονίων Νήσων διὰ πυρωδεστάτης δημογορίας ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως ἤθελε τέρψει μεγάλως τοὺς ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου καὶ ὁ ὅποιος ἐφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα του διὰ πρακτικωτάτης καὶ λιαν εὐαισθητοῦ συμβουλής πρὸς τοὺς Ἰονίους καὶ Ἕλληνας ἐν γένει ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι λιαν ἀμφίβολον, ἂν εἶναι πιθανὸν νὰ ὠφεληθῶσι καθ' ὅσον γνωρίζομεν ἐκ τῶν προηγουμένων των. Πάντων δὲ τούτων τὸ ἐξαγόμενον ἦτο ὅτι ἐγένετο μεγάλη τρέλλα καὶ ἀνοησία διὰ τρόπον λιαν δυσαρέστου καὶ ἐφρόνει ὅτι οὔτε οἱ Ἕλληνες, οὔτε οἱ Ἐπτανήσιοι οὔτε οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐημερίαν τῶν Ἑλλήνων εἶχον λόγον νὰ ἐπαινῶν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν Νήσων ἐν γένει, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον διὰ τὴν παραχώρησιν αὐτὴν καθ' ἕνα τρόπον ἐγένετο.

Ὁ Κ. ΧΙΑΔΕΡΣ εἶπεν ὅτι τὰ ἀξιοτίμα μέλη ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως μὴ ἀκολουθήσαντα ὀρισμένην διεύθυνσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπῆλθον ἴσως ἐκ τῆς πορείας ταύτης τὸ πλεονέκτημα ὅτι δηλ. ἦσαν εἰς θέσιν ἀφ' οὗ ἔλαβε χώραν ἡ παραχώρησις καὶ τὰ πάντα ἐτελείωσαν, νὰ λαμβάνωσιν οἰονδήποτε μέρος ἤθελον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως (ἀκούσατε). Ἀλλ' ἂν καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον δὲν ἐγένοντο ἐπίσημοι συζητήσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων ὁ διακεκριμένως ἀρχηγὸς τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος ἐξέφρασεν ὀρισμένην γνώμην ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παραχώρησεως τῶν Ἰονίων Νήσων. Ὄφειλε δὲ νὰ εἶπῃ ὅτι ἐάν τις ἦτο ἀξιομισήτος ἕνεκα τῶν ὄρων ἐκείνων οὐκ ἀπέκρουσεν ὁ Κ. Μάννερς, οὗτος ἤθελεν εἶναι αὐτὸς ὁ λόρδος Δέρβυ, Ὁμιλῶν ἐν τινι συζητήσει τῆς 30 Ἰουλίου 1863 πρὸ

τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης καὶ πρὶν ἐπέλθουν οἱ ὄροι οὗς ἐ-
 μέμφθη τόσον πολὺ τὸ ἀξιώσιμον μέλος ἐφρῶνει ὅτι ὁ λόρδος
 Δέρβυ ἱστορικῶς ἦτο τὸ πρῶτον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἔκαμε
 μνειάν τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων ὡς οὐσης οὐσιώ-
 δους ὄρου πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς προτεινομένης παραχωρήσεως. Τότε
 ὡς πρὸς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἀντι-
 κατάστασιν αὐτοῦ δι' ἑλληνικοῦ εἶπε κατὰ τὴν περιστάσιν ἐκεί-
 νην ὁ εὐγενὴς λόρδος. «Βύχομαι εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους νὰ ἀ-
 πολαύσῃν χαρὰν ἐκ τῆς μεταβολῆς». Ὁ λόρδος Δέρβυ ὑπέβαλε
 τὴν κατεδάφισιν τῶν φρουρίων ὡς ὄρον ἀναγκαῖον πρὸς πραγ-
 ματοποίησιν τῆς παραχωρήσεως. Ὁ εὐγενὴς λόρδος εἶπε. «Ἰπάρ-
 χει ἀντικειμενὸν τι περὶ τοῦ ὁποίου ἐπεθύμουν νὰ ἔχω πληρο-
 φορίας τινὰς παρὰ τοῦ εὐγενοῦς λόρδου. Ἰποθέτω ὅτι ὅταν πα-
 ραχωρήσωμεν τὰς Νήσους δὲν θέλομεν παραδώσει τὰ ἐκτε-
 ταμῆνα φρούρια τὰ ὁποῖα κατεσκευάσαμεν εἰς Κορροὺς διὰ
 τοσαύτης δαπάνης. Εἶναι πιθανὸν ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα θέλουν
 κατεδαφισθῆ (ἀκούσατε ἀκούσατε) διότι εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ
 ἑλληνικὸς στρατὸς ὁ ὁποῖος, ὡς μανθάνω, σύγκειται ἐξ 8,000
 ἀνδρῶν καὶ 4,000 ἀξιωματικῶν θὰ ἔχη πολλὴν δυσκολίαν νὰ
 φρουρήσῃ τὰ ἐκτεταμῆνα ἐκεῖνα ἔργα.

»Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ φρούρια εἶναι ἀμφίβολον μήπως τινὰ
 ἐξ αὐτῶν δὲν ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῶσι διότι οἱ Ἕλληνες συν-
 τηροῦσι μικρὸν στρατὸν καὶ ἐπομένως μεγάλα φρούρια εἰς τὰς
 Ἰονίους Νήσους δὲν ἤθελον χρησιμεύσει εἰμὴ ὡς πειρασμὸς εἰς
 τὰς ξένας δυνάμεις διὰ νὰ τὰ καταλάβωσιν.»

Ὡς πρὸς τὸ γενικὸν ζήτημα εἶχε πεποιθῆσθαι ὅτι ὁ τόπος ἦτο
 εὐχαριστημένος, ὅτι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν δαπάνην ἣν ὑφιστά-
 μεθα καὶ τὰς περιπλοκάς εἰς τὰς ὁποίας περιεπίπτομεν ἕνεκα
 τῆς προστασίας τῶν Νήσων, ἔπρεπε νὰ θεωρήσωμεν τὴν παρα-
 χωρήσιν ὡς μέγα εὐεργέτημα. Ἐὰν δὲ τὰ ἀξιώσιμα μέλη τῆς
 ἀντιπολιτεύσεως ἢ ὁ ἀξιώσιμος φίλος του Κ. Γρέγορος ἔφερον τὸ
 ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν, δὲν εἶχεν ἀμφιβολίαν ὅτι αὐτὴ
 διὰ μεγάλης πλειοψηφίας ἤθελεν ἐκφρασθῆ ὡς καὶ ὁ τόπος,
 ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως τῆς Βασιλείσης (ἀκούσατε
 ἀκούσατε).

Ὁ Κ. ΚΑΪΒ (Cave) εἶπεν ὅτι ὁ Κ. Φιτζέραλδ δὲν ἀντιλέ-
 γει οὔτε κατὰ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν Ἰονίων Νήσων οὔτε
 κατὰ τῆς κατεδάφισεως τῶν φρουρίων. Ἀλλ' ἡ ἀντίρρῃσις του
 ἦτο ὅτι αἱ ἀποφάσεις περὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων αἱ γενόμεναι
 προγενέστερον δὲν ἐκοινοπολήσαν ταχύτερον εἰς τοὺς ἐνδιαφε-

ρομένους (ἀκούσατε ἀκούσατε). Ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα μόνον διὰ τὴν κατὰ τοῦ Κ. Ε. Στόρξ προσβολὴν παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου μέλους ἐκ Δυμβαρτονσάϊρ. Δὲν ἦτο δίκαιον νὰ γίνεται λόγος περὶ δημοσίου ἀνδρός, τοῦ ὁποίου τὰς πράξεις ἠπάσθη ἡ Κυβέρνησις, μὲ ὕφος τὸ ὅποιον ὁ Κικέρων ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῆ καταγγέλλων τὸν Βέρρον ἢ ὁ Βύρκε κατὰ τοῦ Warren Hastings.

Ἐν τῇ μεταρρυθμίσει τοῦ λόρδου Σήττωνος ἡ διοίκησις τῶν Ἰονίων Νήσων ἦτο εἰς χεῖρας τοῦ μεγάλου Ἄρμοστοῦ. Μετὰ ταῦτα ἦτο εἰς χεῖρας τοῦ Ἰονικοῦ λαοῦ ἢ μᾶλλον τῆς Βουλῆς τῶν Ἰονίων ἢ ὅποια ἴσως δὲν ἦτο τὸ αὐτὸ πρᾶγμα (μὲ τὸν λαὸν δηλ.). Ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ κυβερνηθῆ ὁ τόπος διὰ κομμάτων, ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἀδύνατον εἰς μικρὰν κοινότητα. Οἱ Μ. Ἄρμοσταὶ πρὸ τοῦ Κ. Στόρξ ἐκυβέρνησαν τὸν τόπον διὰ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων ἀφῆκαν ὅλας τὰς θέσεις. Ὁ Κ. Στόρξ μετέβη εἰς καιρὸν παραχώρη. Εἶχεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν ἀνατολικῶν καὶ ἡμιανατολικῶν φυλῶν καὶ εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς ἐκείνην τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ ὄχι μόνον νὰ ἀρχῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ κυβερνᾷ. Τοῦτο ἤγειρε μεγάλην κατ' αὐτοῦ δυσἀρέσειαν μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων τάξεων καὶ ἤγειρον τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος ὄχι διότι τὴν ἠθελον, ἀλλὰ χαριεντιζόμενοι κακῶς διὰ νὰ ἔχωσιν ἀντὶ τοῦ Βασιλέως Στόρξ τὸν Βασιλέα Λύγγ. Οἱ ἐξεγείροντες τὸν ἐρεθισμὸν ἦσαν μέλη τῆς Κυβερνήσεως. Συνέβη τὸ αὐτὸ ὡς ἐὰν τὸ ἥμισυ τοῦ ὑπουργείου μὴ συμφωνοῦντος καθ' ὅλα τὰ ζητήματα προεκάλει ἐρεθισμὸν διὰ νὰ ἀποπέμψῃ τὸν πρωθυπουργόν. Ἰπὸ τοιαύτας περιστάσεις πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐνεργήσῃ ἡ κυβερνήσις τῶν Ἰονίων; Ὁ ἀνὴρ ὅστις ἀνέλαβε νὰ κυβερνήσῃ διάφορα φυλά ἐν μέσῳ τοσούτων ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, ὅποια ἐκεῖναι ὑπὸ τὸ κράτος τῶς ὁποίων ὁ Κ. Στόρξ ἐπρόκειτο νὰ κυβερνήσῃ τὰς νήσους ἐκεῖνας, ὁ ἀνὴρ οὗτος ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς στρατηγὸς δικαίων στρατὸν καὶ νὰ κρίνεται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ ταῦτα ἦσαν λίαν εὐνοϊκὰ διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Κ. Στόρξ. Τὸ ὄνομα τοῦ Σίρ Θ. Μαϊτλάνδ ἦτο δημοτικὸν εἰς τὴν Ἑπτάνησον καὶ ἡ περίοδος τῆς διοικήσεώς ἐθεωρεῖτο ὡς χρυσοῦς αἰὼν τῆς ἱστορίας των. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον οἱ Ἴόνιοι ἠθελον ποθῆσαι τὸν παρόντα Μ. Ἄρμοστὴν, λυπούμενοι διὰ τὴν στέρησιν τῆς δικαίας καὶ εὐεργετικῆς προστασίας τῆς Ἀγγλίας. (ἀκούσατε, ἀκούσατε).

Ὁ Κ. ΓΡΙΦΦΘ. Εἶπεν ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς παρεδέχθη τι τὸ ὁποῖον ματαίως προσεπάθει νὰ ἐπιτύχῃ κατὰ τὴν προηγουμένην σύνοδον· ὅτι δηλ. ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν εἶναι ἀξιόμιμπτος ἂν ἐξετέλει τὴν παραχώρησιν χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς τὴν βουλὴν εὐλογον ἀφορμὴν νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως. Ἐλυπεῖτο δὲ ὅτι δὲν ἐζητήθη ἡ γνώμη τῆς βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐστηρίχθη καθολοκληρίαν ἐπὶ τοῦ προνομίου τοῦ Στέμματος.

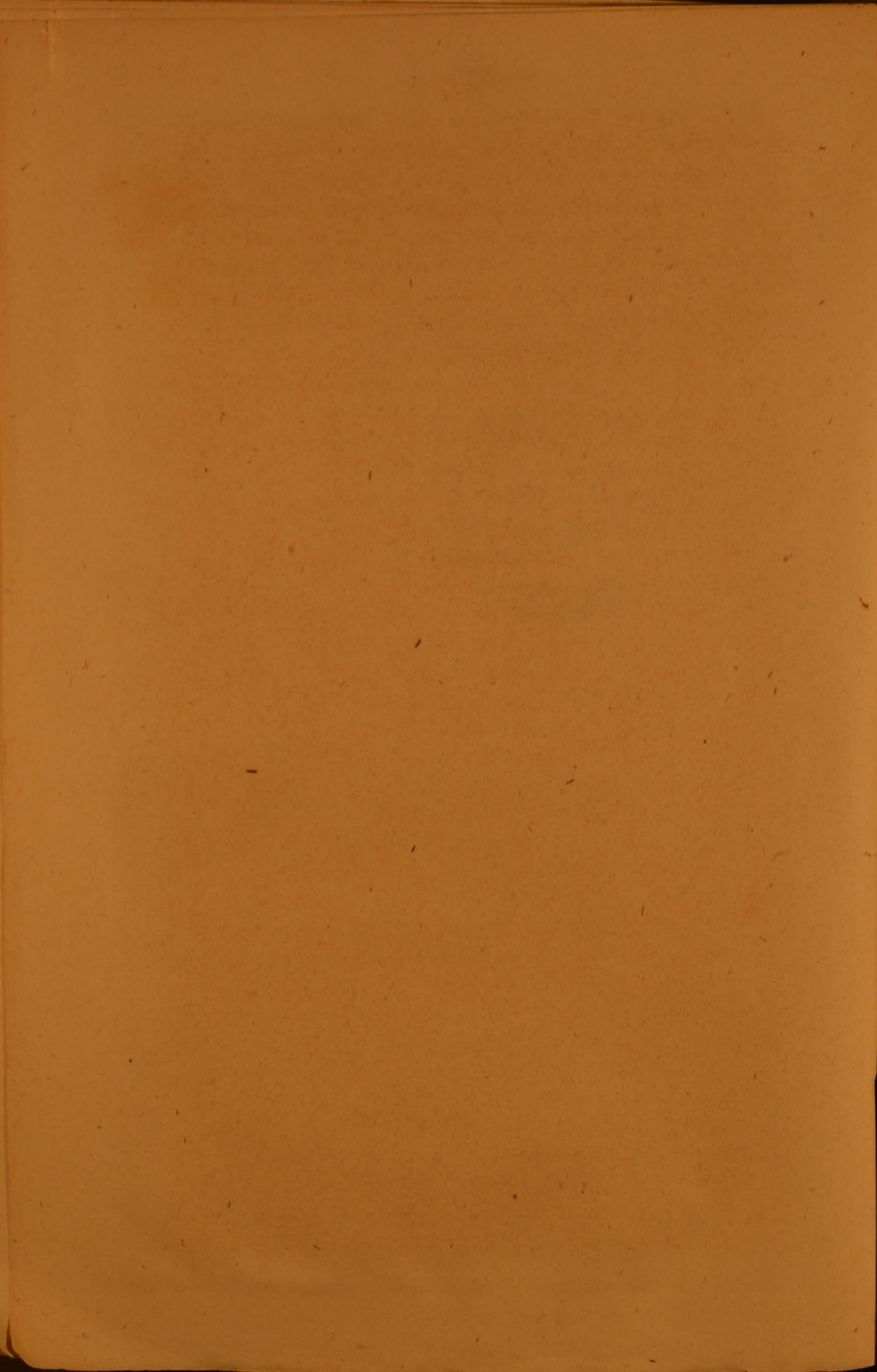
Τότε ἀπέσυραν τὴν πρότασιν κτλ.

4/11/11

